

#311 • DECEMBER 2023 • ÅRGÅNG 28 • PRIS: 80 KRONOR • SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

SITUATION

S T L M

Kenneth Agibou

BOK OM NÄR HIPHOP KOM TILL STAN

Ingrid Malmén

JAZZ MED RÖSTEN SOM INSTRUMENT

Granar i stan

FRÅN PLANTA TILL JULGRANSFOT

GATUPLANET SID 38 →

**Ny syn på
brukarnas
liv och hälsa**

Att sälja
Situation Sthlm
är att skapa sig en
bättre tillvaro – en tidning
i taget. I en årlig enkät svarar
tidningens säljare på frågor
om livet just nu.

**LYCKA, LÄNGTAN
OCH LIVET PÅ GATAN**

VI ÄR PÅ PLATS

Vi befinner oss på plats i Palestina och Israel för att dokumentera pågående brott mot folkrätten. Amnesty har mer än 60 års erfarenhet av utrednings- och påverkansarbete. Med hjälp av våra utredningar kan vi ställa makthavare till svars, sprida kunskap och se till att situationer där mänskliga rättigheter kränks uppmärksammas.

Stöd vårt fortsatta arbete, swisha en gåva till 900 07 20.

amnesty.se/swisha

AMNESTY
INTERNATIONAL

INNEHÅLL

#311
December 2023

8. Framtidsfantasier

Vårens konstprojekt "Fröet" har nu blivit "Loop av liv – konst i en ny tid" på Kulturhuset.

14. Kenneth Agibou

Med boken *Electric Boogie* berättar han om när hiphopen kom till stan på 80-talet.

20. Lycka, längtan och livet på gatan

Sjuttio av tidningens säljare berättar om nuläget och livet.

38. Gatuplanet

Narkotikautredningen ger ny syn på brukares liv och hälsa.

44. Ingrid Malmén

Hon gör sin jazzröst till ett instrument. Plus Hatte Stiwenius-boken *Sthlms Pärlor!*, Anki Svan och Elektronmusikstudion.

ALLTID I SITUATION STHLM

- 6. Min Plats
- 11. Situation Waldersten
- 47. Korsord
- 48. Dåtid Sthlm

De har två olika storlekar på nätmaskinerna, en för vanliga hemmagranar och en för de större utomhusgranarna. För att mäta dem använder de ett teleskopmetspö med tejpade längdmarkeringar.

32. Granar i stan

I 20 år har Peter Schröder och hans företag levererat granar både hem till folk och på allmän plats i stan. Och stått och sålt dem ända fram till julafton. De odlar sina granar ekologiskt några mil söder om stan – ett varv grenar är lika med ett år. Populärast är Kalle Anka-granar.

CANCERN I KROPPEN ÄR BORTA HJÄRNSPÖKERNÄ ÄR KVAR

Lyckligtvis överlever allt fler cancer. Men när de tuffa behandlingarna är över lider många fortfarande av fysiska och psykiska besvär. Sjukvården har inte resurser att hjälpa alla – därför finns CancerRehabFonden. I över 40 år har vi erbjudit cancerdrabbade professionell rehabilitering och en väg tillbaka till livet. Med ditt stöd kan vi hjälpa ännu fler.

Ge en gåva idag!

Scanna koden, ge 50 kronor eller swisha direkt till 900 20 64.

**CANCER
REHAB
FONDEN**

Vi ses på cancerrehabfonden.se

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

ULF STOLT, CHEFREDAKTÖR

Granar, säljarenkäter och electric boogie

Att vi skulle ha enkäten som det stora reportaget var självklart. Den årligen återkommande enkäten som de säljare som vill fyller i – i år gjorde sjuttio personer det – är en viktig barometer, ett sätt att utvärdera verksamheten och få veta vad säljarna tycker, få tips och idéer och synpunkter.

Nytt för i år med enkäten är att det ställs ett antal mera existentiella frågor, inspirerade av en frågeställning från en professor på Handelshögskolan som hörde av sig till Situation Sthlm, samt en amerikansk studie, ”Mistakenly seeking solitude”.

Läs Maria Hagströms reportage på sidan 20 där ett stort antal säljare intervjuas om lycka, längtan och livet på gatan.

DET VAR HIPHOP som hittade Kenneth Agibou, inte han som hittade hiphop. Även om den då, i början av åttiotalet, hette electric boogie. Han tillhörde den första generation unga som åkte in från förorten till city, dansade på gatorna i färgglada kläder från Impuls, levde på hamburgare från Clock och Wimpys för hopdansade pengar och lyssnade på allt med

ett beat från en 808. Nu kommer hans bok *Electric Boogie*.

Narkotikautredning på över tusen sidor föreslår 64 förändringar av den svenska narkotikapolitiken och visar en ny syn på brukarnas liv och hälsa.

Konstprojektet ”Fröet” från i våras har nu blivit till utställningen ”Loop av liv – konst i en ny tid” som visas på Kulturhuset.

Hur mycket skäll världens första hundpsykolog Anders Hallgren fått genom åren är förmodligen omöjligt att uppskatta, men nu kommer hans självbiografi.

Och Peter Schröder och hans företag har levererat granar i stan i 20 år, både hem till folk och till offentliga platser. Han odlar dem ekologist några mil söder om stan. Ett grenvarv visar ett år.

Kristina Sundberg i Märsta gör halmbockar.

Jazzsångerskan Ingrid Malmén kommer med tredje skivan i eget namn, *Tidvatten*, och låter rösten ställa sig mitt i musiken som ytterligare ett instrument, där även andetaget blir musikaliska.

God Jul.

FAKTA HEMLÖSHET

33 250 personer lever i hemlöshet i Sverige, enligt Socialstyrelsens definition av hemlöshet.

Där ingår personer i akut hemlöshet, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, personer som bor inom den sekundära bostadsmarknaden och personer som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner.

7247

hemlösa personer vistas i Stockholm enligt den senaste mätningen och av dessa lever 1558 i akut hemlöshet.

OM SITUATION STHLM

Sedan 1995 säljs Situation Sthlm av hemlösa människor i Stockholm och Mälardalen.

Konceptet med gatutidningsförsäljning har visat sig vara en framgångsrik metod att arbeta med hemlösa människor på, eftersom det ger tidningsförsäljaren en möjlighet att tjäna egna pengar genom att arbeta, samtidigt som tidningen – i sig – fungerar som en kanal för påverkan, opinionsbildning och debatt kring frågor som rör de hemlösa säljarnas situation.

Situation Sthlms sociala verksamhet med arbete och sysselsättning, individuellt stöd och motiverande samtal, skriparverkstad och möjlighet att ha sin post hit, café, tillgång till datorer, telefon och juridisk rådgivning, fyller en mycket viktig funktion för de hemlösa människor som tar del av verksamheten.

Över 90 procent av Situation Sthlms säljare upplever en positivt förändrad livssituation sedan de började sälja Situation Sthlm.

Omslag:
Anneli Hildonen

INSTAGRAM
@situationsthlm

FACEBOOK
Situation Sthlm

X
@SituationSthlm1

SITUATION
S T H L M

REDAKTIONEN Chefredaktör och ansvarig utgivare Ulf Stolt, ulf@situationsthlm.se, 08-545 953 90

Reporter Maria Hagström, maria@situationsthlm.se **Art Director** Johan Olsson **Fotografer och illustratörer** Anneli

Hildonen, Magnus Sandberg, Jesper Waldersten. För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material.

Hemsida www.situationsthlm.se **E-post** red@situationsthlm.se **Räckvidd** 114 000 läsare (Orvesto konsument 2023:2) **Upplaga** 15 900 ex/mån

(TS helår 2023) ISSN: 1400 - 4437 **LEDNING OCH ADMINISTRATION VD** Pia Stolt, pia@situationsthlm.se, 08-545 953 87

Adress Torkel Knutssonsgatan 37, 118 49 Stockholm **Tel** 08-545 953 81 **Organisationsnummer** 55 66 49-1071 **Bankgiro** 5774-9327

SOCIAL VERKSAMHET Verksamhetschef, sociala verksamheten Jenny Lindroth, jenny@situationsthlm.se, 08-545 953 88 **Samordnare** Ingemari

Olofsson, ingemari@situationsthlm.se, 08-545 953 81, Jonas Svensson, jonas@situationsthlm.se, 08-545 953 81 **Telefonnummer distribution**

08-545 953 81 **Öppettider** Måndag till fredag kl. 8-15.15 **Organisationsnummer** 80 24 11-14 97 **Bankgiro** 5357-3259 **Gåvokonto** Bg

431-2252 **ANNONSERING & PRENUMERATION** Herman Sundgren, herman@situationsthlm.se, 08-545 953 94, Axel Schele,

axel.schele@mediakraft.se, 070-727 41 09 **Privatprenumeration** 11 nummer kostar 880 kronor **E-post** situationsthlm@flowyinfo.se

Tryck V-TAB Vimmerby 2020 **Miljö** Plasten runt tidningarna är en PE-folie. Den är återvinningsbar och lämnas i containern för plast vid återvinningsstationerna.

MIN PLATS

En tidningssäljare berättar om sin favoritplats i stan

”Jag fick en skruvmejsel och ett järnrör”

I tio år sov Terese Lundberg i källare, en brandutgång och tvättstugor i Midsommarkransen. Folk var schyssta – hon blev aldrig bortkörd.

Det var en gubbe som tog med mig hit när jag blev hemlös. Jag hade snortat upp min lägenhet. Jag hade haft världens bästa jobb, rest runt i världen, levt mitt drömliv, men sen började det bli after works, efterfester och kokain. Jag tror att allting gick bra för fort. Sen raserade jag det snabbt.

Gubben gav mig en vattennyckel, som kunde öppna kranar vid husväggar. Utan vatten överlever man inte, tappa aldrig bort nyckeln, sa han. Och så fick jag en skruvmejsel och ett järnrör, så att jag kunde bryta upp dörrar för att inte frysa ihjäl.

Kolla på den här dörren, det syns att många har tagit sig in. I det gula huset har jag sovit miljontals gånger, främst i en tvättstuga. Bakom finns ett annat stort hus där vi var många som sov. Jag har bott överallt i det huset – källaren, cykelrum, tvättstugor och till slut bodde jag i en avstängd brandutgång. Så länge man var snäll och inte förstörde var det lugnt. Det var ingen som sa nåt. Folk är fantastiska i Kransen.

Jag har gått många varv i området för att hålla värmen eller för att jag varit påtänd och inte kunnat sova. Rastlös och orolig. Tio år levde jag så. I dag har jag en andra hands-lägenhet. Det händer att jag återfaller, men efter nån dag klipper jag. Jag vill inte dit igen.

TEXT **MARIA HAGSTRÖM**
FOTO: **ANNELI HILDONEN**

300

miljoner värmeljus säljs per år i Sverige. I december sker 40 procent fler bostadsbränder, enligt försäkringsbolaget Trygg Hansa. Julljusrelaterade branduttryckningar ökar successivt under månaden med en topp runt jul.

Allt dyrare leva i en storstad

EKONOMI Med Konsumentverkets siffror som grund har jämförelsesiten Zmarta räknat på hur mycket mer det kommer kosta att bo i en storstad 2024.

För en tvåbarnsfamilj blir det ökade kostnader

med ungefär 70 000 kronor per år. För ett ensamhushåll ökar kostnaden årligen med ungefär 22 000 kronor per år. Bland annat åter två 15-17-åringar – om all mat lagas hemma – för 7 200 kronor per månad.

Banker och låneinstitut använder sig av Konsumentverkets beräkningar i sina KALP (kvar att leva på) analyser. Ökade levnadskostnader gör det svårare att få en låneansökan beviljad.

ULF STOLT

MARTHATHISNER

Haren Hakili av Theresa Traore Dahlberg.

FRAMTIDSFANTASIER STÄLLS UT

Stockholmares idéer och fantasier om framtiden möter samtidskonst i ny utställning. "Loop av liv – konst i en ny tid" som visas på Kulturhuset.

KONST I konstprojektet "Fröet" skickades i våras ett antal fantasi-fröer ut runt om i Stockholm. Tillsammans med varje frö kom filosofiska frågeställningar om vilket slags samhälle som skulle kunna växa fram ur fantasifröet. Till sin hjälp fick deltagarna instruktioner och spillmaterial från Kulturhuset Stadsteaterns verkstäder.

– Konstprojektet var ett

experiment från vårt håll och vi blev väldigt överraskade av resultatet, till exempel den totala frånvaron av digitalisering som är så påtaglig i samhället vi lever i. Och att det var så många olika grupper som deltog, allt från äldreboenden, advokatbyråer till dejtande par och nyanlända, säger utställningens curator Alicia Donat-Magnin.

Verkstäderna, som vanligtvis bygger scendekorer, har byggt upp några av stockholmarnas inkomna skisser i verklig skala. Ett antal samtidskonstnärer deltar också med konst. Resultatet

visas i utställningen "Loop av liv – konst i en ny tid".

– Utställningen bjuder in drömmens kraft och kollektivt skapande. Den är inte bara en konstutställning, utan också en inbjudan att filosofera, ifrågasätta och öppna upp möjligheternas fält, säger Alicia Donat-Magnin.

Besökarna kan även dela med sig av minnen i ett kollektivt konstverk och få en möjlighet att pausa tiden för en stund med "pausa-tiden-maskinen".

MARIA HAGSTRÖM

Utställningen visas i Galleri 5, Kulturhuset, 2 december-28 april 2024.

MÅNGKULTURELLT CENTRUM

2023 års mottagare av Botkyrka kommuns Adrianstipendium är Maria Sandström, programsamordnare på Mångkulturellt centrum i Fittja.

En del av motiveringen till stipendiet lyder: "Maria Sandström har arbetat hårt med områdesdialoger, men också hennes ansträngningar att synas och finnas ute bland barn och unga som en trygg vuxen".

– Det här stipendiet är till alla oss som är verksamma i området. Mångkulturellt centrum och Botkyrka kommun såg till att jag fick tid och möjlighet att koordinera och samla de starka krafterna och idéerna vi har här i Fittja och norra Botkyrka, säger Maria Sundström.

Hon väljer att ta emot stipendiet vid, som hon kallar det, en av de mest enkla men ett av Fittjas allra finaste återkommande arrangemang – Poesi i centrum.

– Poesi i centrum är inte den sortens arrangemang som finansieras stort eller dör ut på grund av stora krav på resultat och effekt. Med flera samverkande aktörer och tillsammans med förbipasserande, hjälpsamma handledare och en oerhört trogen och stöttande publik, förändras energierna i centrum under en timme.

Adrianastipendiet delas sedan 2022 ut till minne av 12-åriga Adriana, som 2020 dödades i en skjutning vid en bensinmack i Norsborg.

ULF STOLT

MITT JOBB

Om yrken och
arbete i stan

**KRISTINA SUNDBERG,
HALMBOCKSTILLVERKARE**

”Många lämnar in gamla bockar på renovering”

– Jag använder ekologisk råghalm. Den är både seg och slitstark. I slutet av juli, början av augusti skördar jag. Eftersom jag vill ha ett långt strå, skär jag rågen med lie och binder ihop i band. Jag tar hem banden och rensar bort ogräs och tistlar och klipper bort axen. Sen får banden stå i solen och torka innan jag lägger dem för förvaring.

– Själva bocken tillverkar jag genom att snickra en trästomme som jag klär med halm. Jag gör bockarna i fem storlekar från tjugotvå till sextiofem centimeter höga. Det tar två till fyra timmar att göra en sån bock. På specialbeställning gör jag två större bockar som är hundra respektive hundratrettio centimeter höga. Sist sätter jag rött band runt kroppen, nosen, hornen och svansen.

– Många lämnar in sina gamla bockar på renovering. Det kan vara bockar som funnits i familjen i närmare hundra år.

– För mig är det viktigt att bevara både traditionen och hantverket. Att ha en fin halmbock under granen skapar trivsel och trygghet. Jag är tredje generationen som gör halmbockar. Min mormor, Carin Liljefors, arbetade med halm redan i början på 1900-talet.

TEXT **GERD ERIKSSON**
FOTO AV **MAGNUS SANDBERG**

Kristina Sundberg börjar skörda årets ekologiska halmbockshalm i slutet av juni. Halmbocken i Märsta har gjort halmbockar sedan förra sekelskiftet.

Anders Hallgren anses vara världens första hundpsykolog.

TASSAT RUNT MED ICKEVÅLD

I femtio år har Anders Hallgren arbetat med problemhundar enligt sin icke-våldsfilosofi. Nu kommer hans självbiografi.

BOK Efter att Anders Hallgren tagit examen i psykologi från Stockholms universitet 1971 tog han med det han lärt sig och började arbeta med hundar.

Han har arbetat med hundar hela sin yrkeskarriär och anses vara världens första hundpsykolog.

Anders Hallgren är ett internationellt högt respekterat namn inom hund. Han har skrivit

ett trettiotal böcker, gjort flera studier om hundars beteenden och det emotionella bandet mellan hund och människa, tränat tusentals hundar med problembeteenden – alltid tillsammans med hela familjen enligt hans icke-våldsfilosofi – och utarbetat en smärt- och stressanalys som ligger till grund för kartläggningen av olika problembeteenden.

Han var först i världen med att utbilda hundar att hitta mögel i hus, han har startat och utvecklat ett program för utbildning av servicehundar till

handikappade människor, han håller föredrag världen över och har utbildat hundpsykologer i sin metod.

Nu har journalisten Håkan Lahger skrivit boken *Pojkdrömmen som blev verklighet – om världens första hundpsykolog Anders Hallgren*.

– Om man tänker Ingmar Bergman inom film, Björn Borg inom tennis och Ingemar Stenmark inom alpint, kan Anders internationella betydelse inom hundvärlden börja skönjas, säger Håkan Lahger.

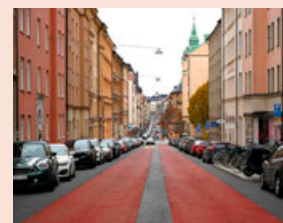
ULF STOLT

524 nyanlända till Stockholm

INFLYTT Regeringen har beslutat att 524 av de totalt 2 800 nyanlända personer som kommer till Sverige nästa år ska anvisas till Stockholms län. Det är bosättningslagen som ligger till grund för fördelningen och syftet är att främja en snabbare etablering i samhället.

Till Stockholms kommun anvisas flest, 216 personer. Upplands Väsby anvisas en person. Fem kommuner, bland andra Botkyrka och Järfälla, anvisas noll personer.

ULF STOLT

SAM VICTORIN

Surbrunnsgatan första cykelgatan

CYKEL Med rödmalad asfalt, breddade cykelbanor, nya trafikregler och ändrad skyltning, har arbetet med att göra Surbrunnsgatan till stadens första cykelgata nu avslutats och gatan är invigd.

Att man valde att göra den första cykelgatan på Surbrunnsgatan är för att det är ett utpräglat cykelstråk i Stockholm, där cykeln är det vanligaste fordonet på gatan under vissa tider på dygnet.

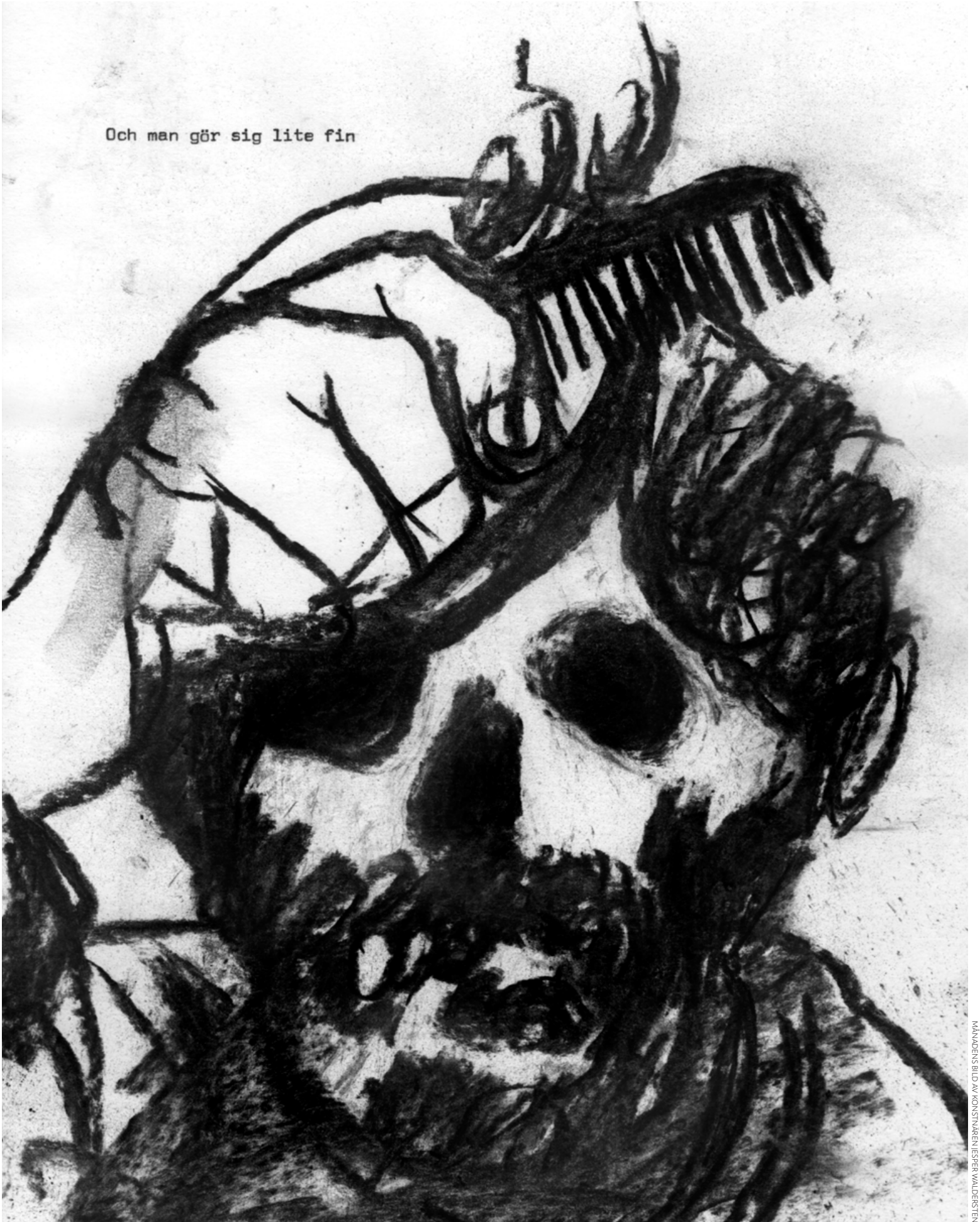
Att klassificera Surbrunnsgatan till cykelgata innebär att det är cyklisterna som bestämmer hastigheten på gatan.

ULF STOLT

”De yngre barnen är särskilt efterfrågade när det gäller att hantera narkotika. På så vis kan de äldre tonåringarna tjäna mer pengar och göra karriär inom nätverken.”

Katharina Tollin, projektledare Brå. I sin senaste utredning ser de att barn i åldrarna 12-15 år oftast rekryteras till gängkriminalitet av ungdomar i åldern 15-20 år. En rekrytering kan ta mindre än en dag.

Och man gör sig lite fin

VAR GRENLJUSBACKEN NÄR KL. 10.07-10.22

DEN ENDA BALKONGEN på första våningen i tolvvåningshuset där gatan slutar har ett vinrött tyg som insynsskydd, vinden sliter i det och det är mörkare i färgen nedtill där regnet piskat det.

I berghällen vid sidan fyra bul-tar som håller bergarten på plats.

Parkering förbjuden i vändzo-nen, på parkeringarna vid sidan av är det avgift 7-19, taxa 14.

Över balkongräcket på den ena balkongen på nedersta våningen mot gatan i det näst sista hög-huset hänger en stor uppblåsbar sköldpadda över räcket, på den andra balkongen på samma våning olika redskap för vinteridrott samlat i ett hörn, bland annat en isborr.

Vid nedfarten till BRF Ljussaxen en skylt om privat parkering.

Trappan mittemot vinterun-derhålles ej.

Det har lämnats ett vitt träskåp vid sopstationen, nio skruvar ovanpå som gjort rost-märken i den vita färgen. Det står en röd moped parkerad alldeles intill.

Övergångsstället ganska slitet, vissa av de vita marke-ringarna i gatan skulle behöva fyllas i.

HÅLLPLATSSKYLTEN Grenljus-backen är hårt ansatt av nedfal-lande biologiskt material från trädet det står under – man kan knappt utläsa skylten eller att busslinje 907 i närtrafiken stan-

nar där. Vid åtta av hållplatserna måste påstigning beställas.

Inga barn på gården utanför förskolan Karlavagnen. På Herr Gårmanskylden i hörnet Ljusstöparbacken en skylt om en lägenhet till salu. I friser-salongen intill sitter en dam i andra stolen från fönstret, frisörskan står bakom henne med en borste i handen och de ser båda in i spegeln och tycks

inbegripna i någon form av frisyrtetek-nisk diskussion.

Vid cykelstäl-let utanför ett av tegelhusen två påsar ekologisk barkmull. Intill i stället en ljusgrön

lådcykel tillhörande extinction rebellion Stockholm, bredvid den en grön presenning som täcker någonting hyggligt skrymmande.

Mor- eller farföräldrar med ett barn i rosa overall går backen ner, barnet mellan dem, håller båda deras händer.

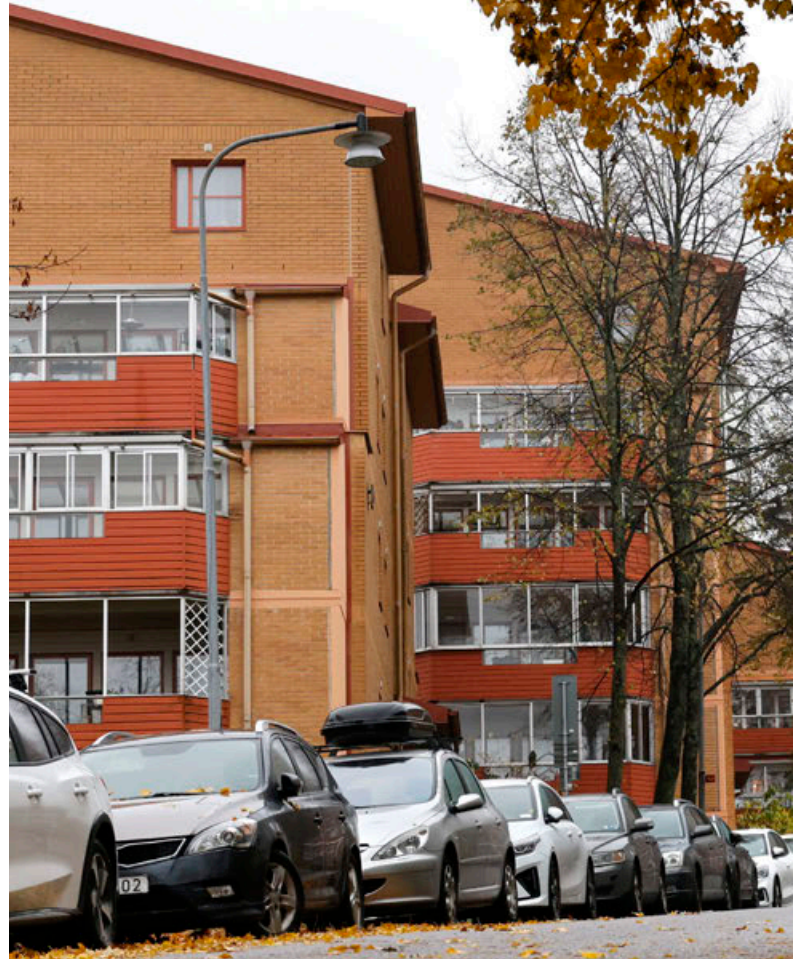
Solcellerna som driver parkeringsautomaten mittemot återvinningsstationen är vända rakt söderut.

En kvinna med två kassar återvinning kommer på gångvä- gen uppifrån husen och sneddar lite över gräset och gatan och sorterar sitt avfall. Hon viker ihop papperspåsen och stoppar den i jack-fickan innan hon vänder tillbaka samma väg som hon kom.

TEXT **ULF STOLT**

FOTO: **MAGNUS SANDBERG**

”I det näst sista höghuset hänger en stor uppblåsbar sköldpadda.”

I början av 80-talet var Kenneth en av de första som breakdansade på stan. För hopdansade pengar käkade han mängder av burgare på Wimpys och Clock och köpte kläder på Impuls.

KENNETH AGIBOU:

”Hiphopen hittade mig, inte jag som hittade den.”

Stockholm tidigt åttiotal. Ungdomar från förorten åker in till city och dansar electric boogie till beats från en 808. Nu kommer Kenneth Agibous bok *Electric Boogie*.

TEXT ULF STOLT FOTO JOHAN OLSSON

DET BÖRJADE FÖR tio år sedan med en utkastad Facebook-tråd. Eller egentligen med en fråga från hans son.

Under ett samtal med sonen berättade Kenneth Agoibou om hur han som ung hängde runt på gatorna i city och dansade och att människor gav dem pengar för det. Sonen undrade: ”Pappa, var du en tiggare..?”

– När han ställde den frågan så tänkte jag, okej, han har liksom inte... han har inte fått tagit del av gatulivet så som jag växte upp med det. Jag ville ge han en ny bild av det. För han har varit lite ångslig av sig ute på gatan, medan jag kände mig väldigt tryggt på gatan i samma ålder.

Därav Facebooktråden. Som snabbt fick påhäng.

– Det gick rätt så fort, det tog bara någon månad så var det liksom kilometerlånga trådar med massa olika minnen. Men just under den perioden hade

jag inte nån idé om att göra det där till nån bok utan det var bara liksom vanlig internethäng.

Till slut växte idén om en bok fram. Och när han började höra om andra bokprojekt som var på gång och tog kontakt med förlag som var positiva till idén men alltid hade ett ”men...” med i svarsmailet, så tröttnade han på att försöka den vägen.

– Då tänkte jag att jag vill nog berätta storyn så som jag själv tycker att den ska berättas. Och insåg samtidigt att enda sättet att kunna göra det och verkligen ha kontroll över det är att starta och göra det helt själv.

Han drog nytta av en gammal kurs i InDesign han gått, tankade hem en prenumeration på Photoshop och började kolla tutorials på YouTube och samla material, skapa någon form av struktur. Och söka upp folk från förr från Facebooktråden och göra intervjuer. Och scanna bil-

der och gamla tidningsartiklar.

– Jag betalade för det från början. Tills jag insåg att Stadsbiblioteket har medborgarscanning. Så där stod jag med gamla tanter och scannade in tidningsartiklar. Då blev det genast mycket roligare eftersom jag kunde få ner kostnader och kunna sköta den processen själv också.

BOKEN *ELECTRIC BOOGIE* har underrubriken ”När hip hop kom till Sverige 1982-1988”.

– Jag brukar säga att hiphopen hittade mig, det var inte jag som hittade hiphopen. Jag tror den var en navigatör för många ungdomar då, även de med etnisk svensk bakgrund, om man ska tala i såna termer.

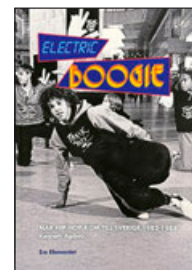
Kenneth Agibou växte upp

KENNETH AGIBOU

Bor: I Vasastan.

Gör: Jobbar som DJ. ”Det är extra roligt att jag kunnat finansiera boken med pengar jag dj:at ihop – det är ju ett av hiphopens element”.

Aktuell: Med boken *Electric Boogie*. Var en av de första som dansade breakdance på gatorna i stan, var med i tv-programmet ”Bagen” 1984.

i Rinkeby, som han upplevde som en lite instängd plats då.

– Jag tror många av oss som

åkte in till stan på den tiden kände sig lite utanför i sina egna förorter. Vissa var mobbade och så. Och det gjorde att man flydde. Och sen ser man liksom sina kids som försöker klä sig på liknande sätt, stod man och dansade så gick man ju bara fram och så blev man kompis.

Dokumentärfilmen *Electric Boogie* var en viktig spegel. Filmen kom 1983 och följer fyra unga män som dansar på gatorna i Bronx. Det är första gången Kenneth Agibou ser någon på tv som gör det han gör och ser ut som honom – K.K. i filmen är liten och har en stor afro, precis som han – som han kan identifiera sig med.

– Det är väl nånting som jag har förstått nu i vuxen ålder när jag börjat arbeta med det här projektet på allvar. Hur viktig just den dokumentären var, därav bokens titel. ■

VISDOM FRÅN EN MÄSSINGSPLÅT

Det började med en mässingsplåt och en kulhammare i metallslöjden, sen började en del av mitt livspussel. Mässingsplåten blev till en liten kopp som man kunde ha godis i och man kunde då bjuda på godis, så småningom fattade jag att godiset inte byggde sig självt.

Någon gjorde det och efter vad jag känner till så vill ingen jobba gratis. Sagt och gjort så blev jag tvungen att ta betalt för att jag levererade godiset till köparen. Det blev lite stressigt så jag började röka, vilket kanske inte var så smart... cigaretterna var dyrare än mitt godis.

Jag blev tvungen att sätta en ventil på mitt rökande så att inte alla pengar ramlade ur pluskan för

snabbt, att putsa lite på pengarna betyder inte att man blir girig för det, eftersom jag hade cigaretter fick jag lite tid över att göra något roligare, men man kan ju inte bara ha roligt hela dagarna.

Rätt som det är så har man fått några att ta ansvar för ens konsekvens av nöjen, med rätt inställning och dosering kan det bli riktigt trevligt. Ha kul under ansvar.

Dagge

LÄNGE LEVE

Länge leve kungen
Bernadotte som
äger tio slott.
Vi som är hemlösa
pantar burkar från
Ramlösa.

Marielle

SÅ JÄVLA LESS

Yoghurten va slut och du hade gått ut.
Jag snubblade över din jävla cykel i morse igen på vägen till kylskåpet.
Så tur för dig att du hunnit ut.

För nu är jag så jävla less på dina mejslar, däck och hylsnycklar.
Hyr ett garage eller dra åt helvete.

Men när du kom hem igen smälte jag som smör,

när jag såg ditt leende var ilskan över däck och verktyg borta igen.

För nu är jag så jävla less på dina mejslar däck och hylsnycklar.
Hyr ett garage eller dra åt helvete.

För fast yoghurten är slut ibland när jag vaknar, och trots alla jävla hylsnycklar och annat skit jag kliver över på vägen till köket så är du mitt allt, baby.

519 TL

NATIONALTEATERNS ROCKORKESTER

Detta skulle egentligen bli en recension om Nationalteaterns fantastiska konsert på Cirkus i Stockholm. Det kommer det också att bli, men det finns en solskenshistoria som ledde till att jag kunde gå på konserten. Jag sålde tidningar som vanligt i Liljeholmen, då det kommer en man i min ålder – sextio plus – som köper en tidning av mig och som vanligt så ingår det en sång.

“Fantastisk konsert. Hela Cirkus stod upp och jublade och sjöng med.”

Han hette Janne precis som jag och det visar sig att han också sjunger. Så vi bestämmer att nästa gång så skall han sjunga en sång för mig. När han kommer tillbaka efter några dagar så har han en biljett till mig till konserten. Han ger mig och min lillebror tjugo euro var och dessutom ger han mig två hundra kronor, så att vi skall mötas på Zum Franziskaner tillsammans med 14-15 andra och ta några öl innan konserten.

Sedan båten över till Cirkus, fullsatt. Jag har följt Nationalteaterns Rockorkester sedan 70-talet och den här konserten var absolut den tyngsta, mest rockiga versioner av deras klassiska låtar som jag hört. Ulf Dageby, Håkan Svensson, Mattias Hellberg plus ny bassist och gitarrist som färgade om de klassiska låtarna till helt nya nivåer. Fantastisk konsert. Hela Cirkus stod upp och jublade och sjöng med. Absolut det bästa av alla konserter som jag genom årtionden har hört med dem.

Janne Stenderup

FÖLJ OSS PÅ X
@SituationSthlm1

HAR DU VALT A-KASSA ÄN?

A-kassan ger alla som är med en grundtrygghet genom hela arbetslivet. Hos oss kan man vara medlem oavsett yrke och bransch, anställd eller företagare. För Akademikernas a-kassa är det utbildningen som räknas och vi finns alltid bara ett samtal bort

Vi ger dig bästa service, hjälp med ansökan och punktliga utbetalningar om du blir arbetslös.

KLICK!

Välkommen till oss på akademikernasakassa.se

Akademikernas a-kassa.

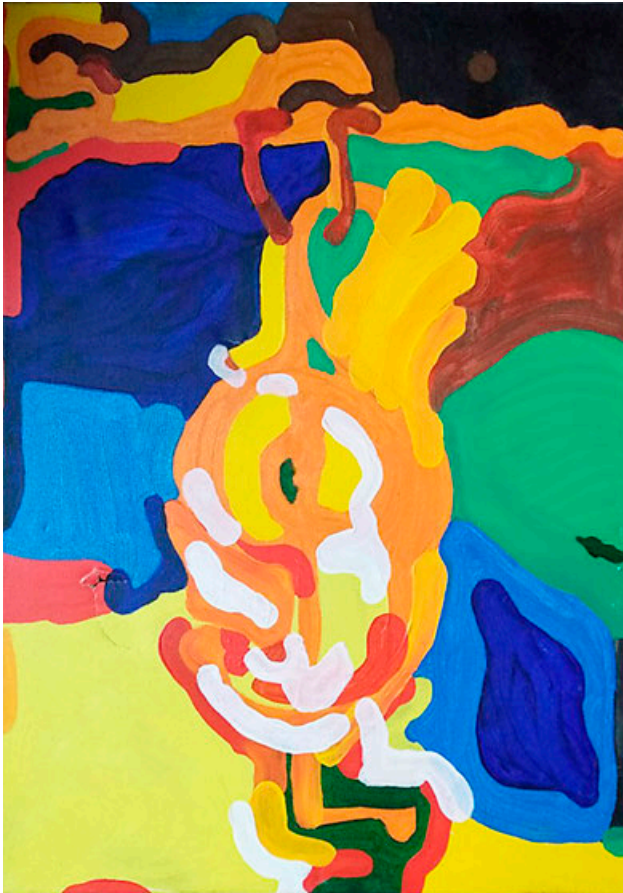

Illustration av **LO**

ÄNNU LUGNT

Åker genom katakomber,
ännu lugnt med svenska bomber.
No hay mucho, hay mas en Gaza
Whole world, all in, ``VE Å FASA!!”
Boken uppfylls, allting brinner,
små barn, små liv, blott små hinder...
S.E.K. i chokehold-händer
går ej att växla, ens i EU länder,
springer genom gråa gränder,
ett i taget, ett i sänder.
Mittemellan,
ett check två
och alltid låst, Moment 22.
Svart och vitt i gråa zoner.
Rundar allt som fotbollskonor.
Känns som Petrus andra steget,
skit i världen, överge det.
Stormar brakar runt omkring.
Halleluja! Canta! Sing!

#405

INTE ENS DATORERNA

Varför är det aldrig kö till stämpelklockan på morgonen när det är lång kö till stämpelklockan när alla vill hem?

Har nattvakten somnat på "jobbet" eller har han försovit sig på "dagen"? Det kan ju uppstå viss förvirring, ska det vara sommar- eller vintertid, ska de vara -/+ eller +/-?

Inte ens datorerna rår på solen och väderstrecken.

Dagge

EN AV SÖNERNA

Mitt mellersta barn kom till världen en försommardag. En liten gosse nästa gång vi sågs. Det dröjde många månader, men håret var långt och lockigt

exakt som jag. Då hade jag inte sett honom på ett bra tag. En kusin och hennes man tog hand om honom. Tack gode Gud. Tankar går tillbaks till vad som hände ibland.

I dag har han en dotter på fyra år och det häftigaste är att hon ser ut som han när han var liten. Fick ett foto denna vecka på flickan som jag bär med mig i min plånbok, fotot ligger tryggt där. Det var länge sen nu som hon var här. Men dom kommer att komma förbi för dom bor ganska långt härifrån och det ska bli roligt att se flickan. Barnen har man, sägs det, till låns när dom blir vuxna men jag är en stolt farmor och mamma.

Det ska alla som läser detta veta. Får se sen när dom kommer, det ser jag fram emot. Visst kan jag ångra det livet jag levde,

jag blir ofta full utav gråt men jag har sagt förlåt och det godkänner han min mellersta son som jag skriver om nu. Och han har tagit mitt förlåt.

Lena Freij

**FÖLJ OSS PÅ
INSTAGRAM**

@situationsthlm

Illustration av **Dagge**

**STORPANTÄRE,
THIS IS FOR YOU!**

Välkommen till
**Stockholm citys
snabbaste pantstation.**

**PANTA MASSOR,
cash direkt i handen.**

T-bana Hötorget
Kungsgatan mot Drottninggatan - Sveavägen norrut

**VÄRLDENS MEST
PANTADE
HUVUDSTAD**

Varje dag bidrar en miljon stockholmare till
att få det svenska pantsystemet att snurra.

Och vet du kära pantare. Ni är alla hjältar i
Världens mest pantade land.

PANTAMERA

Text **Maria Hagström**

Foto **Anneli Hildonen**

Sjuttio av tidningens
säljare berättar om

LYCKA

längtan och livet på gatan

Lyckan kan komma av en lukt. Den tar Lotta Olsson tillbaka i tiden. Då hon andades in i hästens päls, gosade näsan mot undulatens näbb eller klappade och lekte med sin hund.

– Lycka kan vara kopplad till människor också, men den skaver mer. Med djur är relationer mindre komplicerade. En mer oförstådd kärlek, säger hon och minns sedan en annan lukt av lycka: bebisens.

– Men med ett barn kommer också ansvars-känslan och oron. Det är inte bara härliga känslor.

Lotta Olsson är en av de 70 Situation Sthlm-säljare som har fyllt i den årliga enkäten om säljarnas livssituation, tidningsförsäljningens betydelse och i år även mer existentiella frågor, som: hur skulle du definiera lycka?

Någon svarar: "Frihet!". En annan beskriver lycka som "frånvaro av olycka". Flera anser

att det är att vara frisk och må bra, framför allt mentalt: "Att vara välmående och inte ha ångestkänslor eller panik" och "känna ro i kropp och själ".

Två skriver att lycka är att de lever.

Några ser den som delvis kopplad till boendesituationen: "att man är mätt och har någonstans att vila", "kunna bjuda hem barnbarn", "få en lägenhet i ett lugnt område och pricka in en trisslott."

Men mest av allt beskrivs den som att ha bra relationer, särskilt med barnen. Också att känna tillhörighet, delaktighet, vara älskad och behövd, "få vara social" och "inte vara osynlig i andras ögon".

För Rainer Urmann är tidningsförsäljningen ett sätt att ta sig ut, träffa folk och känna att han gör nytta. Han säger att han inte heller hade klarat sig ekonomiskt annars. Men lyckan, den har "tyvärr löpt ut". ▶▶▶

– De flesta människor som jag älskade är döda. Vissa sitter i fängelse. Min fru fick alzheimer.

De var gifta väldigt länge och hade många bra år tillsammans, men mot slutet flyttade hon in på ett demensboende. Det var under coronapandemin och han fick inte besöka henne.

– Sista gången jag såg henne var åtta månader innan hon dog. Jag fick träffa henne över staketet. Hon kom fram, kände inte igen mig och sprang sen sin väg. Jag ropade: ”vänta, vänta, vänta”... Hon kom inte tillbaka.

Det är mycket som tynger honom i dag och lyckan kommer sällan och flyktigt. Till exempel när en av hans bröder ringer. Den kan också komma i form av minnen, för han har upplevt mycket i livet. Som den tid han spenderade i Indien. När han var i Agra och besökte Taj Mahal och när han reste långt upp i Himalaya.

– I Kashmir lärde jag mig att ro en sån där tio meter lång båt och det var lotusblommor överallt. Då kände jag lyckan.

Lars-Olov Eriksson minns också resor han har gjort.

Men han beskriver dem mer som ”intressanta”. Han reste bland annat runt med tåg till Köpenhamn, Haparanda, Narvik och

Hulda Björk lämnar in den årliga enkäten. Hon har sålt tidningen i tre månader och berättar att hon har gått från att vara blyg till att ibland sjunga när hon säljer. Bakom väntar Rainer Urmann som har sålt Situation Sthlm betydligt längre.

Trondheim, där han gick på ett café som hette Coffee Annan.

– Jävla kul namn, säger han när han en dag, precis som alla andra dagar, slår sig ner vid ”sin” plats i säljarnas café.

Han har sålt tidningen i 25 år. För att det är bra med lite ”påfyllnad” ekonomiskt och att ”ha någonstans att vara”. Ofta spenderar han några timmar under dagen här, lyssnar på radio, läser tidningar och diskuterar. Just nu läser han också om aronia-extrakt och dess verkan på kropp och hälsa. Men vad är lycka för honom?

– Vette tusan. Att tjäna pengar så jag kan köpa bra böcker. Vetenskapliga ska de vara och handla om utveckling.

Han minns det också som en bra tid när han sov i Tantolunden och fick sällskap av en räv.

– Den höll mig vid liv. Den väckte mig om jag inte andades som jag skulle, eller om nån stal mina grejer. Tack vare den kunde jag koppla av och sova bra. Råven lät mig inte

klappa den, men sträckte jag fram ett kycklingben och höll hårt i det så slet den som tusan i andra änden, säger han och skrattar till.

För Lotta Olsson satte enkäten i gång tankar.

Hon återkom ett par gånger för att fylla på sina svar efter att ha funderat på de mer existentiella frågorna. När hon nu sätter sig ner för att bli intervjuad tar hon fram en handskriven lapp med anteckningar.

– Det är svårt att definiera lycka, men det är intressant att fundera på vad det är. Ju mer jag tänker på det desto fler vinklingar kommer jag fram till. Det finns många olika bottnar.

För henne handlar det mycket om att känna frihet och harmoni.

– Ofta i naturen. När jag går in i en trädunge, känner droppar ovanifrån, drar in frisk luft. Jag har inga skoskav, inget som stör. Jag bara är där och kan landa.

”OFTA I NATUREN. NÄR JAG GÅR IN I EN TRÄDDUNGE, KÄNNER DROPPAR OVANIFRÅN, DRAR IN FRISK LUFT.”

Lotta Olsson

Hon tycker att möjligheten att känna den typen av lycka har ökat med åren.

– Förmodligen är det så att människor föds med olika stora rum för lycka och olycka. En del är svärmodiga, ledsna och mörkare personer. Jag har kanske tillhört dem förut, men jag tycker att det har vänt. Det känns som att jag är lyckligare nu.

Hon vill gärna sätta ihop ordet lycka med andra ord, för att kunna beskriva det: gemenskapslycka, förälskelselycka, harmonilycka och tillfredställelycka, som när hon målat klart en tavla och känner sig nöjd. Hon har också tänkt på sina tidigare filosofistudier och intellektuell lycka, på en samhällsnivå.

– Ett lyckligt samhälle där de flesta har det hyfsat bra, har nästanstans att bo, har sysselsättning

”I KASHMIR LÄRDE JAG MIG ATT RO EN SÅN DÄR TIO METER LÅNG BÅT. DÅ KÄNDE JAG LYCKAN.

Rainer Urmann

och kan bidra till samhället. Där det inte är krig och människor inte är hotade av våld. Basbehoven är täckta och man kan sträva högre upp på behovstrappan. Lycka kan då ses som självförverkligande. Vi lever väli i ett sänt samhälle.

Men alla har inte behoven täckta, inte ens i ett ”lyckligt samhälle”. Hon tror att det för dem kan påverka den egna möjligheten att känna lycka.

– Kanske. Om alla andra också skulle ha det halvpissigt skulle man i alla fall inte vara utanför på samma sätt. Det skulle förhöja känslan av att passa in.

Men hon menar också att möta och prata med människor som mår bra kan påverka en positivt.

– Så är det med många som köper ▶▶▶

SITUATION STHLMS SÄLJARE

- 70 personer svarade på enkäten
- Män: 66 %
- Kvinnor: 33 %
- Annat: 1 %
- Medelålder: 56 år (män 57 år och kvinnor 53 år)
- 94% uppger att deras livssituation förändrats sedan de blev säljare.

BOENDESITUATION FÖR SÄLJARNA

- Härbärke/akutboende: 9%
- Stödboende inom socialtjänsten: 19%
- Försöks- eller träningslägenhet: 13%
- Inneboende eller andrahandsboende: 26%
- Egen lägenhet (t ex via Bostad först): 16%
- Annat: 3%

Det är vanligare bland kvinnorna att sova ute eller på härbärke: 30%.

Henrik Höglund tycker att det är en lycka att kunna hjälpa och ge hopp till någon som har varit "lost of hope". Han känner att han mår bra och får ett värde av att använda sina erfarenheter till att få någon att ta sig vidare i livet.

"HAR HAFT SÅ MYCKET OLYCKA SÅ NÄR NÅGOT BRA KOMMIT BETYDER DET HUR MYCKET SOM HELST."

Anonym säljare

tidningen. Jag kan se i deras ansikten att de har en harmoni. De har också behov av att sprida lycka. Så det får man mycket av sina tidningskunder tycker jag.

Ett par dagar senare lämnar Lotta Olsson in ytterligare en liten lapp till redaktionen, där hon skrivit om mötet med två kunder och deras hund Ture. Att hälsa på en "godmodig småhund" – en nyligen upplevd stund av lycka. Ibland behövs det inte mer än så.

Så gott som alla Situation Sthlms säljare, 94 procent, har fått en bättre livssituation efter att de började sälja tidningen. Många lyfter det sociala. De skriver i enkäten att det är "kul att träffa folk", en möjlighet att "komma ut bland 'vanliga' människor" och "man blir gladare av att människor är glada och positiva mot en".

Många tar även upp att den ekonomiska situationen har förbättrats och att de därmed till exempel kan "betala skulder" och "hyra ett rum". Flera lyfter betydelsen av att ha en sysselsättning, ett jobb och något "vettigt att göra".

"Jag har aktiverats, fått lust till att jobba mer. Jag kan äntligen sluta oroa mig för pengar. Jag

har fått en purpose", skriver en säljare.

En annan berättar: "Känner att jag har en fast punkt. Några timmar per dag när jag också känner att jag är en produktiv medborgare i samhället".

Flera uppger att de är drogfria eller inte använder droger och alkohol lika mycket som tidigare.

Betydelsen av att vara Situation Sthlm-säljare beskrivs med ord som egenvärde, självkänsla, stolthet, trygghet, respekt,

självständighet och värdighet. En skriver: "Allt, kunderna betyder mycket. Jag får ett värde och en rutin. En typ av lycka, att vara en knegare, ha en uppgift."

Henrik Höglund tror att han hade varit "tjuv" om han inte hade sålt tidningar. Stulit i affärer eller kanske varit tungt kriminell.

– Jag hade nog suttit på kåken, gjort längre volor och varit i kriminalvårdens försörjning. Det är ju en mardröm. Jag har suttit nio månader sammanlagt i livet. Det är tack vare Situa-

Pia Stolt, vd Situation Sthlm

Varför gör Situation Sthlm en årlig enkät?

– Det är ett sätt att utvärdera vår verksamhet och få idéer, tips och synpunkter. Svaren i enkäten blir också en årlig påminnelse för oss om att det betyder väldigt mycket att sälja Situation Sthlm. Det gör mig ödmjuk och stolt. Det ger oss motivation.

I året enkät ställs också frågor om lycka, varför?

– Inspirationen kommer från att jag blev kontaktad av en associate professor på Handelshögskolan som hade mött en av våra säljare och haft ett samtal som påverkade honom. Han berättade att det finns studier som visar att de som forskar inom ekonomi

kan bli mer själviska. Det ville han råda bot på. Hans studenter fick träffa några av våra säljare, vilket ledde till väldigt fina samtal om upp- och nedgångar i livet och lycka. När det sen var dags för vår säljarenkät kändes det värdefullt att fråga mer existentiella frågor. Jag tänker att de annars ofta får praktiska frågor: "var sover du?". Inte lika ofta frågor om vad som skapar lycka i deras liv. Och har

Cari Biström fyller i enkäten som för Situation Sthlm är en utvärdering av verksamheten. För säljarna kan det bli ett sätt att fundera över tillvaron, och i årets enkät även mer existentiella frågor.

tion Sthlm att jag inte har gjort det mer. Att jag började sälja tidningar 1995 var avgörande för att jag skulle ta mig nånstans i livet. Jag hade en konflikt med soc och fick inga pengar. Det enda som funkade för mig då var Situation Sthlm. Det var ju så jag överhuvudtaget överlevde.

Han säger att han i dag lever opiatfritt och bor i en lägenhet.

– Lycka är väl att man uppnår mål man har. För att sen kunna ta ny fart och växa utifrån det och skaffa nya mål som är större och mer utmanande. Jag strävar mot att må bra. Mår jag inte bra, då funkar inte jag. Men när jag

funkar, då är jag lycklig.

Tyvärr tycker han inte att han funkar så bra just nu, han har fysiska problem.

– Nu börjar livet springa i fatt mig. Jag är 61 år, jag får betala priset för missbruket. Man kan inte uppnå lycka med droger, för man går sönder.

Precis som Henrik Höglund svarar många säljare i enkäten att de tror att de skulle begå brott om de inte sålde tidningen: ”återfalla i kriminalitet”, ”sälja knark

antagligen”, ”snatta i butiker”. Några tror att de skulle panta burkar eller tiggas.

Ett par säljare skriver att de skulle söka jobb eller kanske ha ett annat jobb, såsom att ”dela ut reklam”. Några skulle göra ”ingenting” eller vara deprimerade.

Flera menar att tidningsförsäljningen har räddat livet på dem.

”Utän tidningen hade jag med säkerhet varit död i dag.” ”Jag hade varit i vår fina minnesbok”.

På frågan vad lycka har spelat för roll i deras liv svarar flera att den gör att de vill leva, den ger hopp om livet.

”Har haft så mycket olycka så när något bra kommit betyder det hur mycket som helst”.

Några menar att de känt just mer olycka, att känslan av äkta lycka har visat sig för sällan. Eller aldrig.

”Lycka var kicken på en drogmacka länge, artificiell lycka utan värme.”

Upp- och nedgångar i livet hänger för många ihop med alkohol- eller drogberoende. Till exempel skriver någon i enkäten: ”Hatar heroin-avtändningar, dödsångest. Uppgången att få i mig heroin igen är just då bättre än en orgasm.” ▶▶▶

de några livsråd att ge? Att tänka kring de frågorna tror jag är en läkande process i sig.

Till grund fanns även den amerikanska studien *Mistakenly Seeking Solitude*, vad visar den?

– Att människor tror att det är bra att undvika att prata med främlingar, men att det är ett misstag. Den visar i själva verket att människor mår väldigt bra

av samtal med människor som de inte känner. Och tidningsförsäljningen är ju ett sånt sätt. Det är också tydligt i svaren i enkäten, många skriver att de träffar trevliga människor. Det går som en röd tråd. Att möten mellan människor har en enormt rehabiliterande effekt.

I enkäten kan säljarna ge livsråd. Vad slogs du av i svaren?

– Att det finns en vilja att ge nåt vidare, ge råd. Där fanns också mycket egenkärlek: tro på dig själv, lita på dig själv, stå upp för dig själv och gör så gott du kan. De är ändå en grupp människor som jag tror i större utsträckning möter ett fördömande, men det har ändå vuxit fram en stark övertygelse om att om jag ska ge någon ett råd så är det ”var dig själv”.

För Henrik Landvik startade beroende-problematiken i ung ålder, han var knappt tonåring. Han beskriver droger som lyckomakare – till en början.

– Det är därför man tar dem. De flesta som är beroende kommer från ett väldigt lågt ställe i självkänsla och självförtroende. Droger lindrar ångest och ger en boost av lycka eller nåt som man kan kalla lycka. Senare blir det snarare till olycka i stället. Och ånger. Då mår du så dåligt att du behöver droger igen. Så fungerar beroendet.

Han säger att han inte är färdig än, men att det är avsevärt mycket bättre än för tio-tolv år sedan.

– Då var jag just i den där spiralen av att ta droger för att det gjorde så ont. Samvetskvalen blev stora så jag behövde ta mycket mer. Då blev samvetskvalen ännu större och då var jag tvungen att ta ännu mer. Men nu har det lugnat ner sig. Det är skönt, säger han och tillägger att han är glad att relationen med hans barn har överlevt, att de har bra kontakt.

Dessutom träffade han Hulda Björk för nästan tre år sedan. De blev ett par, håller ihop, bråkar, försonas och har ett tecken de gör med händerna för att visa den andra hur djupt de älskar.

– Att jag träffade Hulda har gett lycka. Även om livet är långt ifrån perfekt i dag så är det mycket bättre än det var.

Hon håller med.

– Jag tycker att det är lycka att hitta kärlek, nån man älskar. Verkligen älskar. När vi träffades var det som att två hjärtan smälte ihop.

Och så är det barnen – det bästa hon har.

– Jag födde dem, smittades av deras renhet, ärlighet, glädje. De gjorde mig till en bättre människa. Mina tre barn är min största lycka i livet. Det bästa som har slitit ut min kropp, säger hon med ett skratt.

Planen är att under julen åka till Island, som hon kommer ifrån, för att hälsa på dem.

**”ATT JAG TRÄFFADE
HULDA HAR GETT
LYCKA. ÄVEN OM
LIVET ÄR LÅNGT
IFRÅN PERFEKT
I DAG.”**

Henrik Landvik

– Sedan vi började sälja tidningar har vi äntligen pengar till att köpa mat och göra saker. Nu har jag tillräckligt för att köpa en flygbiljett. Det betyder mycket att kunna göra det.

Hennes råd i livet är att ta de chanser som finns och tänka stort. Även om man är ”fattig”. Att inte fastna i ett tänk att ens situation inte går att ta sig ur. Undvika att bli bitter.

– För då fastnar man där, säger hon.

Strävan efter lycka kan fungera som motivation, påpekar Henrik Landvik.

– Man kan inte undgå olycka i livet, men när vi får känna på lyckan och vet att den finns, kan den bli en drivkraft i oss. Om man känner att man gör sitt bästa, att man försöker och har självrespekt, då tror jag att varje människa kan komma till situationer av lycka. Det är väl det vi vill? Alla vill bli lyckliga. Det är som John Lennon sa: ”I just wanna be happy.”. ■

Välkommen i jul

Varmt välkommen till kyrkan för konserter,
gudstjänster och gemenskap i advents- och juletid.

Läs vad som händer i din församling:
svenskakyrkan.se/jul

Svenska kyrkan

KRIS

Varje dag man lyssnar på radion hör man bara elände. För varje dag så blir det bara mer och mer. Som en gubbe sa: "man kan ju tro det är inbördeskrig i Sverige".

Inte nog med det. Det blir nya krig hela tiden så nu står nästa katastrof för dörren i Gaza. Jag undrar: "Vart ska alla människor ta vägen?". Bara ett enda stort mänskligt lidande jorden runt, och jag kan bara skriva att jag är bekymrad... det blir ju inte bättre bara för att jag stänger av radion...

Magdalena 407

KÄRLEK

Så länge det finns kärlek kvar på jorden och människor behandlar andra som dom vill bli behandlade själva, så är jorden en fin plats att leva på. Jag försöker göra mitt bästa för att bidra till detta. Jag vet vad ett leende betyder, bara någon ler emot en så ler man tillbaka, eller hur?

Så ge ett leende mot dom du möter varje dag så ska du se att du kommer få ett leende tillbaka.

Victoria 234

KRIG

Att se på nyheterna nu för tiden är värre än en Stephen King-film. I går visades en ung tjej i Jerusalem som bodde i en container med sina vänner. Dom hade just varit på en musikfestival när plötsligt hennes vänner och pojkvän sköts mitt framför hennes ögon. Och Putin krigar för en miljard om dagen, eller fattade jag fel? Han kanske får en miljard om dagen i lön av vapenindustrin för att hålla kriget igång? It's all about the \$\$\$?

519

SLANGBELLSHÄMND

Ny dag och ny nåd, är schackmatt ifrån starten, inte en sportslig att få upp styrfarten, ska sitta i möte och prokrastinera, mitt liv deras lön, bara att tolerera.

Om han är som han är, kan vi ej assistera för reglerna är satta för att det ska fungera, en repris av igår, så vi kan debitera mer cash till maskinen där vi likviderar de zombies som än pallar med att existera.

Men ta det försiktigt, han kan explodera å har minst fyra exits, på höft planterat.

Slangbällshämnd är inplanerat.

Långt ifrån men redan segrat.

Oberoende av vad jag presterat.

Har tid ännu, fronten havererat.

Livets bok, check ge mig mera.

#405

Illustration av LO

FOTOGRAFEN

En man kom fram när jag stod på Medborgarplatsen, först trodde jag att han skulle köpa en tidning, men så var inte läget, utan då han stod framför mig såg det ut som han ville säga nåt. Men rätt som det var så tog han ett foto på mig. Jag hade spanat in honom en kvart innan han tog fotot, för kameran hängde runt halsen. Så jag liksom spände upp mina ögon och tänkte "herregud den där kameran kan inte vara billig".

För det måste jag tillägga det var verkligen en väldigt fin kamera, objektiv och andra finesser. Sen efteråt då han fotat mig sa han "du var speciellt klädd och jag gillar sånt", jag hade röd polotröja, en halsduk och vantar som gick i rött och lite andra färger. Och han tyckte om färger som liksom gick ton i ton. Sen sa han "Jag känner igen dig". "Ja, jag med" svarar jag snabbt.

Då kom jag på det. Då min man nyligen avlidit, det kanske var typ två månader efter hans död, satt jag bakom Slussen lutad mot väggen i en liten vrå, jag var så knäckt, jag bara satt och grät. Då kom han fram, satte sig på huk och frågade hur jag mädde, och att jag verkade jätteledsen. Så frågar han väldigt försynt, är det okej om han fotograferar mig, "för jag har gjort det med andra men då har vi fejkat tårar, men nu ser jag ju och vet din historia".

När vi var klara så pratade vi en stund. Jag frågade om jag kunde få köpa fotot, han sa självklart, så jag gav mitt telefonnummer men tappade telefonen så det blev inte så att jag fick fotot. Det finns väl någonstans.

Jag var så dum igår på Medis som glömde bort att säga det. Men så är det ibland, att man tänker efteråt.

Lena Freij

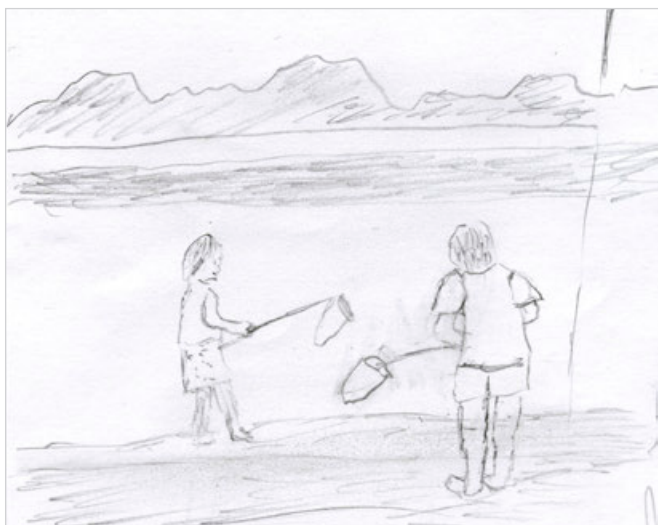

Illustration av **Lena Freij**

GÅR MIN TID

Mitt livs kärlek, världsfrälst kvinna,
kom förbi för att älskas nån timma
å allt ska va hemligt hon heter ej Linda
men satt sitt spår, kommer aldrig försvinna.
Så genuin är kärleksprakten
å bäst på OS i orgasmer.
Mitt livs kärlek, stora sorg,
ett internationellt splittrat troll,
rik på allting av värde,
tillitssplittrad av svärdet.
Helt plötsligt slår en noja till.
Tanke, känsla, goja, still.
Hon vill inte säga något...
Drog försiktigt när jag sov gott.
Hon sa ja till frieriet,
lämna sedan allt i tvivel,
samma visa, annat år,
tacksamt hjärta, tro, en tår.
Alla kommer alla gå,
detta är vad som består:
kärlek, hoppet, samt vår tro.
Är den än stabil mån tro?
Andra sidan är ni klara?
Jajamensan fattas bara.
Sömn, ett jobb, samt möjligheten
min Yacht, din Yacht, borta leken.
Dotter åtta år gillar ej idén,
Så låter bli ett nu i sänder, går min tid
I bundna händer.
Åttiotre lax kort ännu till tänder.
Blott en dag, ett ögonlock han sänder.
Något fallet, alla bränner.
Abba fader. Frön till länder.

#405

**Vi önskar våra
partners och
medmänniskor en
riktigt God jul!**

 **Alfvén &
Didrikson**

www.alfvendidrikson.com

DYK IN PÅ VRAK.SE

VRAK
MUSEUM OF
WRECKS

**ÅRSKORT ENDAST 340 KR
FRI ENTRÉ FÖR ALLA BARN**

Om livet plötsligt tar en oväntad vändning gäller det att ha något tryggt att hålla sig i

Oavsett var du befinner dig i livet, kan det vara klokt att ta tag i vardagsjuridiken – innan livet tar en ny riktning. Det kan du få hjälp med hos en auktoriserad begravningsbyrå.

Är ni ogifta men sammanboende är det till exempel bra att skriva ett samboavtal så att var och en får behålla sina ägodelar vid en eventuell separation. Eller ni kanske vill leva lyckliga resten av livet utan att gifta er, men ändå kunna ärva varandra? Då kan den auktoriserade begravningsbyrån hjälpa er att upprätta ett testamente.

Är ni gifta, eller planerar ni att gifta er eller ingå partnerskap? I så fall behöver ni kanske istället hjälp med att upprätta ett äktenskapsförord som gör viss eller all egendom enskilt ägd. Det kan till exempel handla om att göra ärvd egendom till enskild egendom eller att hålla era respektive förmögenheter åtskilda.

Runt om i landet finns ca 400 kunniga begravningsbyråer redo att hjälpa er med juridiken. Gå in på begravningar.se för att få veta mer eller för att söka efter närmaste auktoriserade begravningsbyrå.

"JAG ÄR STOLT ATT BYGGA SÅ ATT FOLK HAR NÅGONSTANS ATT BO."

Ida, snickare

**Vi har ett viktigt jobb. Ett jobb
där vi är en del av något större.**

Tillsammans är det vi som formar framtidens samhälle. Det är vi som ser till att skolor finns till nästa generation, att familjer har bostäder att bo i, att sjukhus har plats för nya patienter. Det är vi som är Sveriges byggnadsarbetare. Vi är händerna som bygger Sverige.

Alla har rätt till en bostad.

www.byggnads.se/bostadspolitik

*De har försett
Stockholm med julgranar
i 20 år. Företaget levererar hem
till dörren, riggar dem på offentlig
plats eller säljer direkt vid Hägerstens
utomhusbad. Granmarknaden
pågår ända fram till dagen
före julafton.*

GRANAR I STAN

Text **Gerd Eriksson** Foto **Magnus Sandberg**

Doften av gran är svårslagen. Peter Schröder och hans kollegor inspekterar julgransodlingen sex mil söder om Stockholm, närmare bestämt i Mölnbo. Där finns 80 000 granar fördelade på sexton hektar. Vissa bara en tvärhand höga, andra pekar rakt upp i himlen.

Vi är på den del av odlingen där granarna är fem, sex år och ska växa på sig nåt år till. Flera har vita eller rosa lappar fästade på en gren, på håll ser det ut som rosetter. Men det är märkning för höjden, de med vita lappar är 150 till 175 cm och de med rosa lappar 175 till 200 cm.

– Vi fäller ungefär två tusen granar varje år i olika höjder. Genom att sätta lappar på dem slipper vi gå runt och leta och mäta när vi ska fälla, säger Peter Schröder.

Julgran.com är något så ovanligt är som julgransförsäljare som gör alla steg i ledet, både odlar, avverkar, säljer och levererar.

Det började med att Peter Schröder och två kompisar sålde granar för att få extra pengar när de pluggade för tjugo år sedan.

De köpte domänen julgran.com.

Första uppdraget var att sätta julgranar i trapphusentréer på Östermalm. Nästa steg var att få torggranar på plats runt om i stan. Och för tio år sedan planterade Peter Schröder de första sju tusen granplantorna på marken i Mölnbo.

Det som började som ett extrajobb växte till en passion, en omfattade passion, som på senaste åren varit arbete på heltid för Peter Schröder.

Jobbet är varierat tack vare årstiderna, bekvämt på sommaren när han går mellan julgranarna och klipper gräs och lyssnar på en ljudbok, till mindre bekvämt under höst och vinter när han kliver runt i lera och mörker eller meterhög snö.

– Jag har konstant dåligt samvete över att jag borde vara på odlingen mer. Men jag bor i Hornstull och det är ändå sex mil enkel resa.

Det flesta av julgranarna på odlingen är av sorten rödgran, *picea abies*, men de finns också några Kungsgranar och Blågranar.

Förutom att företagets granar finns i hem runt om i Stockholm i juletider

pryde de också i år till exempel en skolgård på Fjällgatan, Globen och bostadsbolaget SKB:s 75 gårdar. Utöver det en rad kontor och bostadsrättsföreningar.

– Vi erbjuder företagskunder julgran utan att de behöva göra nåt själva. Vi levererar och klär granen inför julen och plockar ner och kör bort efter helgerna.

Julgranarna är ekologiska och såklart närodlade. Ingen konstgödsel eller kemiska bekämpningsmedel används utan de klarar sig fint på det som finns i marken, menar Peter Schröder.

Däremot behövs handpåläggning på i stort sett varje julgran för att de ska få det utseende som kunderna vill ha på sin gran.

– Det har gått mer och mer mot att folk vill ha Kalle Anka-granar som är täta och koniska. Samtidigt vill de inte att den ska vara klippt i ändarna, men vi måste klippa dem lite för att inte årsskotten ska sticka iväg och göra dem spretiga. Ibland behöver vi också glesa dem när de växer för att de ska få mera ljus.

Vid odlingen med de mellanstora granarna svischar plötsligt ett X2000-tåg förbi. Sedan kommer pendeltåget mot Gnesta.

Peter Schröder har satt upp en stor banderoll över några snedställda lastpallar med adress till hemsidan och ett telefonnummer. Vit text på grön botten. Han hoppas att några

HA INTE FÖR LITEN JULGRANSFOT

■ Problem med att få granen rak och risk för att den välter.

■ För att slippa yxa bort barken runt rotändan för att den ska passa i foten. Yxar du bort barken nedtill finns det risk att du hämter granens förmåga att transportera vatten vidare upp i granen.

■ Slippa vattna så ofta. En gran kan suga flera liter vatten per dygn. Äldre julgransfötter rymmer knappt något vatten alls. Det är viktigt att granen aldrig någonsin står utan vatten.

Christian Ruano Thulstrup, Henrik Timper och Peter Schröder bland några granar med gul märkning, det är en annan granförsäljare som köpt dem på rot. Ett grenvarv på en gran är lika med ett år.

”Det har gått mer och mer mot att folk vill ha Kalle Anka-granar som är täta och koniska.”

av passagerarna ska hinna se.

Granodlingen är relativt förskonad från skadedjur. Det händer att djur fejar hornen mot en stam så att den blir skadad. Eller att en tistel växer vid ena sidan av plantan så att grenarna inte vill växa ut. Och kaniner och gnagare har en viss förkärlek för de mindre julgransplantorna rötter.

Ett och annat vildsvin kan också böka runt på odlingarna.

– Det finns olika slags löss som kan drabba julgranarna som gör att grenarna blir krokiga. Däremot går inte barkborren på hyfsat nya träd.

Alla granar duger inte till julgranar.

Av de 80 000 granarna blir ungefär 50 000 säljbara. Grankvistar som är fina och blir över när de gallrar eller faller buntas ihop i femkilosknippen och läggs på hög. Vips kommer det en beställning och då gäller det att ha dem klara.

Gröna Lund ville till exempel ha 100 kilo granris till Halloween.

Vi hoppar in bilen med fyrhjulsdraft och skumpar vidare till odlingen med de högsta julgranarna på mellan 6 och 12 meter, det ska stå utomhus på olika platser i Stockholm.

– Det är nästan roligast med de stora granarna, de är tio till tolv år.

Där ligger redan några granar nätade som ska till olika bostadsrättsföreningar i Oxelösund. Egentligen säljer de bara julgranar till Stockholm. Där står två nätmaskiner i olika storlek för att paketera granarna och ett långt teleskopmetespö med tejpade markeringar att mäta med.

De faller en sexmetersgran som ska till en kund i Stockholm. Eftersom det bara är en gran i dag som ska ner struntar de i motorsågen och tar bågsågen. Peter Schröder säger, Henry Timper håller emot medan Christian Ruano Thulstrup övervakar processen.

Från början när de började med hemleverans av granar satt Peter Schröder och räknade ut logistiken själv för att det skulle gå så smidigt som möjligt. Nu är det en leveransapp som sköter den biten och det besparar honom mycket tid.

– Det är faktiskt vis som odlar granarna som kommer och levererar dem också. Ibland kan kunderna skarva lite och säga att de visst var hemma på den bestämda tiden, men då kan vi säga att vi vet att de inte var hemma eftersom det var vi som var där, berättar Peter Schröder.

För att sälja granar på en offentlig plats i Stockholms stad behöver man tillstånd från polisen. Det finns ett antal återkommande platser som används för julgransförsäljning.

Vilka platserna är bedöms från år till år. Bedömningen görs under hösten det aktuella året. ▶▶▶

TIPS FÖR ETT LYCKAT JULGRANSKÖP

- Välj rätt längd. Tänk på att julgransfoten kan bygga upp en extra decimeter.
- Besikta granen. Känn på barren närmast skottens toppar, det är årets barromgång och de ska sitta fast. Lossnar de lätt är granen redan torr – sitter de fast är granen färsk.
- Ge granen ett färskt kapsnitt två centimeter upp för att ta upp vatten.
- Låt granen acklimatisera sig när det är riktigt kallt ute. Gärna ett dygn. Det kan ju skilja 40 grader mellan utomhus- och inomhustemperatur (-20 till +20). En gran som utsätts för detta i ett steg riskerar att barra tämligen snabbt. Slussa in granen genom garaget, trapphuset eller liknande plats där det är några plusgrader. Glöm inte att ställa granen i julgransfoten eller en hink med vatten. Om du inte har någon lämplig plats för acklimatisering kan du ta in granen i badrummet och öppna fönstret ett tag. Passa då gärna på att duscha granen med kallt vatten.
- Innan du tar in granen: Skaka av döda barr, men stampa inte foten i golvet eller marken efter att du kapat änden. Då stängs ledningsbanorna för vattnet och granen börjar snart torka på grund av vattenbrist. Placera granen en bit bort från element, kaminer eller andra värmekällor vilka kan leda till att den torkar ut.

För många år sedan när julgran.com flyttade sin direkta granförsäljning från Albano till Hägerstens utomhusbad sågs de inte med helt blida ögon av andra försäljare i närheten. En natt var alla deras granar nedbrända, men det där är historia och inget Peter Schröder tycker är något att orda om längre.

Deras stora första deadline är till första advent. Då ska de höga offentliga granarna vara på plats. Sedan faller de mindre julgranar vartefter ända fram till jul.

På Peter Myndes Backe 16 ska de sätta upp en sex meter hög och ungefär 80 kilo tung gran.

Det finns ett färdigt hål med kontakt i marken utanför entrén. De trasslar ut lamporna och sätter dem på plats innan de med gemensamma krafter reser granen och slår i kilar för att den ska stå stadigt. De ser till att finaste sidan är mot entrén och ägnar sedan en hel del tid åt att se till att granen står helt rakt.

När de tänder belysningen är det många av dem som kommer ut genom dörrarna som stannar till och säger: "Åh, julkänsla".

– Det är ett rätt tacksamt jobb. Alla blir glada när vi kommer, säger Henry Timper.

En gran som står ute kan stå fram till april. En färsk gran som står inne tror till slut att det är vår och börjar skjuta skott.

Vill man kolla hur en gran mår ska man känna upptill på granen om den barrar, säger Peter Schröder. Han berättar också att vår klassiska rödgran på senare år blivit både grövre i stammen och tyngre. Det beror på att en odlad julgran är betydligt tätare än en gran som vuxit fritt i skogen.

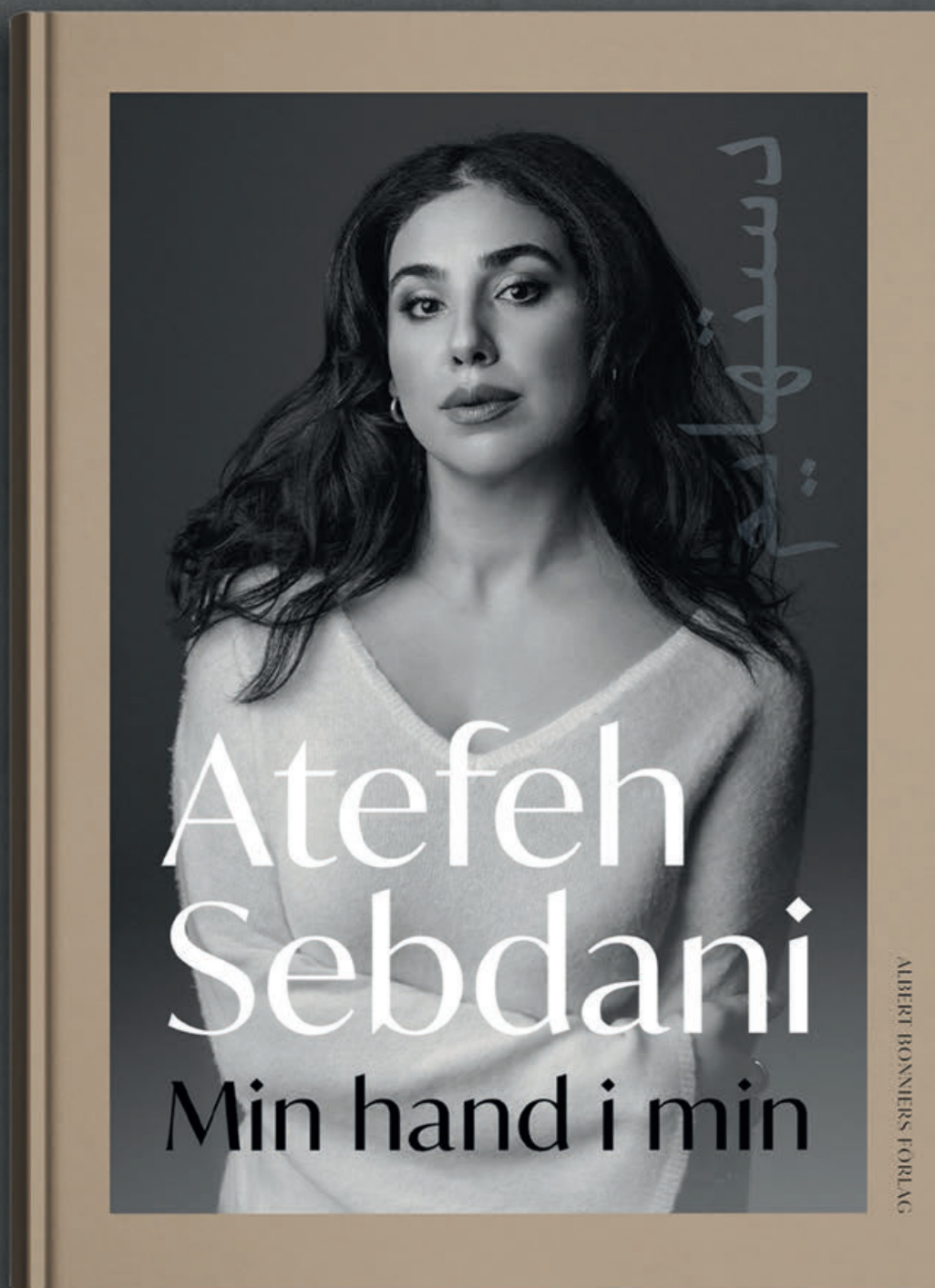
Dagen före julafton stänger de försäljningen på julgransmarknaden vid Hägerstenbadet. Har de några granar kvar brukar de lämna dem och skriva en lapp där det står att den som behöver en gran kan ta en och sen swisha pengarna till något bra ändamål.

– Vi gör det för att ingen som har glömt att köpa gran ska bli utan, säger Peter Schröder. ■

Granen på Peter Myndes Backe har 60 lampor som är fastsatta med buntband i toppen. Bara två lampor behövde bytas.

Drabbande självbiografi om flykt,
utsatthet och vuxenvärldens svek.

Narkotikapolitik. Ny syn på brukarnas hälsa och liv. Narkotika-utredningen förslår 64 förändringar.

MÅLET FÖR NARKOTIKAPOLITIKEN bör ändras från "ett samhälle fritt från narkotika" till "ett samhälle med minskade skador av narkotika". Politiken ska vila på en mer kunskapsbaserad grund och den drogrelaterade dödligheten minska med minst 20 procent under en femårsperiod. Det är de övergripande målen i Narkotika-utredningens tusen sidor långa slutbetänkande, med totalt 64 förslag och 71 bedömningar med åtgärder. Den har fått titeln "Vi kan bättre! Kunskapsbaserad narkotikapolitik med liv och hälsa i fokus".

– Alltför många dör. Det både

kan och bör vi förändra, sa särskilde utredaren Thomas Lindén när han lämnade över slutbetänkande till socialminister Jakob Forssmed (KD) som sa att han såg fram emot att bereda det.

"Alltför många dör. Det både kan och bör vi förändra."

Thomas Lindén poängterade att förslagen inte är ideologiska utan pragmatiska.

– För att värna liv och hälsa behöver vi ändra vårt synsätt på

dessa av våra medmänniskor.

Nio av Sveriges främsta forskare inom området skriver i en debattartikel i Svenska Dagbladet att det här kan vara en vändpunkt för den misslyckade svenska narkotikapolitiken. De anser att utredningen har ett radikalt nytt synsätt på narkotikabrukare.

Jennie Gejel, ordförande för Brukarföreningen Stockholm, håller med.

– Här är det nån som faktiskt har lyssnat på oss. Det har även varit tydligt under arbetets gång att de har velat få in ett brukarfokus. Det har gjorts ett fantastiskt

jobb. Som helhet var det en fröjd att läsa slutbetänkandet.

Särskilt nöjd är hon över förslaget som kan göra naloxon, en antagonist som häver effekten av livshotande opioidöverdoser, tillgängligt även utanför sjukvården. Det har varit en svår väg med snårig juridik, men Brukarföreningens förslag om att införa en särskild lag om naloxon har fått gehör.

– Om det leder till en proposition som röstas igenom så kommer vi se en extrem utökning i tillgången av naloxon. Till exempel kommer ideella organisationer, som vi, kunna dela ut naloxon. Då kan det nå de mest utsatta, de som kanske inte vänder sig till vården.

Mycket av det brukarna har lyft fram har kommit med i slutbetänkandet. Här finns till exempel ett stort fokus på LARO, läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende. Det föreslås byggas ut, bli mer tillgängligt, jämnt över landet, ha fler läkemedel och följas upp bättre.

"Det har även varit tydligt under arbetets gång att de har velat få in ett brukarfokus."

Utredningen föreslår också att regeringen bör ge Polismyndigheten i uppdrag att se över hur rapporttefergift används vid misstanke om eget bruk eller innehav för eget bruk av narkotika. Rapporttefergift bör exempelvis vara aktuell när polis hjälpt till vid en nödsituation, som överdos.

Något Narkotikautredningen däremot inte har utrett är narkotikastrafflagstiftningen, efter- som direktiven från regeringen har förhindrat det.

– Det är svårt att göra en bra utredning som får med helheten för den här målgruppen när viktiga pusselbitar fattas, säger Inger Forsgren, som representerat NSPH i utredningens expertgrupp.

NSPH, ett samarbete mellan patient-, brukar- och anhörigorganisationer inom det psykiatriska området, menar att det finns utmaningar i att prata om vård

och stöd när samhället samtidigt straffar personer med beroende.

Men de tycker däremot att det är positivt och viktigt att stigma har lyfts fram tydligt. Och trots att Narkotikastrafflagstiftningen inte har kunnat utredas så finns det med i slutbetänkandet, i form av en uppmaning till regeringen att initiera just en sådan översyn. ■

OM NARKOTIKA-UTREDNINGEN

■ **Uppdraget från regeringen har varit att föreslå hur en fortsatt restriktiv narkotikapolitik kan kombineras med narkotikaförebyggande arbete, vård och stöd vid skadligt bruk och beroende, med insatser för skademinimering samt insatser för att ingen ska dö.**

■ **Syftet har varit att säkerställa att narkotikapolitiken är förenlig med kraven på evidensbaserad vård och beprövad erfarenhet.**

Fler förslag från Narkotikautredningen

■ **Ett program för att minska dödsfall till följd av narkotika- och läkemedelsförgiftningar med en konkret målsättning om att dödligheten ska ha minskat med minst 20 procent från 2022 års nivå fem år efter införandet av programmet.**

■ **Vård och stöd med god tillgänglighet, bland annat snabb tillgång utan krav på**

remiss, låga eller inga kostnader, och att inte villkora vård och stödinsatser med drogfrihet om det inte är medicinskt motiverat.

■ **Femårig satsning på ett förebyggande program. Det handlar till exempel om mer föräldrastöd och satsningar på tidiga insatser.**

■ **Åtgärder föreslås för att förbättra statistik**

och uppföljning, bland annat vid vårdinsatser och narkotikadödlighet – bättre data över vilka som dör och vilka insatser de har haft eller inte.

■ **Inrätta en anonym stödlinje, samt stötta försök med digital vård.**

■ **Ändra lagstiftningen så att det inte längre ska vara förbjudet att sälja sprutor och kanyler på apotek.**

ISTOCKPHOTO

Färre sociala lägenheter än planerat

Stockholms stads målsättning är att Bostadsförmedlingen ska förmedla 600 lägenheter per år till människor som lever i hemlöshet. Under 2022 förmedlades 423 lägenheter. Året innan endast 380, visar Socialtjänstrapporten.

Organisationen Equal har försökt få svar på varför, särskilt som de själva möter människor som har nekats att få en tränings- eller försökslägenhet av olika skäl.

Bostadsförmedlingen svarar att antalet ansökningar från stadsdelsförvaltningarna inte når upp till siffran 600. Stadsdelsförvaltningarna Södermalm, Hägersten-Älvsjö och Enskede-Årsta-Vantör svarar att de har tilldelats de tränings- och

försökslägenheter som de har bett Bostadsförmedlingen om. De meddelar att det motsvarar antalet personer som "uppfyller kriterierna i gällande riktlinjer och som bedöms klara ett självständigt boende".

De skriver också:

"Förvaltningarna ser att flera personer utifrån samsjuklighet i stället kan ges rätt förutsättningar att klara av självständigt boende i insatsen Bostad först."

Av de 423 lägenheterna förmedlades 336 som försöks- och träningslägenheter, 40 som Bostad Först-lägenheter och 47 som genomgångsbostäder för barnfamiljer.

Stockholms största julfirande

Sedan 2007 öppnar några kyrkor och organisationer upp för ett tre dagar långt julfirande där alla är välkomna. "Jul i Gemenskap" riktar sig särskilt till människor som känner sig ensamma, lever i utsatthet eller hemlöshet. Firandet pågår julafton till annandagen, med

julgröt och jultallrik och julspele, konsert och gudstjänst. Störst firande sker i Immanuelskyrkan, som räknar med 500 gäster varje dag. "Jul i Gemenskap" arrangeras också av Centrumkyrkan i Farsta, Hela människan, Frälsningsarmén Templet och Ny Gemenskap.

63

öppna drogscener finns det i Stockholms län 2023. Det är en mindre än 2021, visar polisens kartläggning. Flera drogscener har försvunnit, andra har tillkommit. Till exempel finns det inte längre någon i Järfälla, medan Vidängsvägen i Alvik är en ny.

VI STÖDJER Situation Stockholm

WALLENSTAM

För en del barn är
bästa julklappen
nyktra och trygga vuxna.

Stöd Vit juls aktiviteter för
barn och unga under jullovet.
Scanna QR-koden eller
swisha till 123 63 84 887,
märk med "Vit jul".

IOGT·NTO·RÖRELSEN

www.vitjul.se

Kollektivt kul. För små och stora.

GBY

Välkommen till Spårvägmuseet på
Gasverkstorget 1 i Norra Djurgårdsstaden.

sparvagsmuseet.se

SPÅRVÄGS
MUSEET

Företagsprenumeration

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på den här sidan? Kontakta oss:

HERMAN SUNDGREN
Tel: 08-545 953 94
Mejl: herman@situationsthlm.se

3d0 arkitekter ab

ADVOKATBYRÅ Thomas Bodström

MIKAs
Etabl. 1986
STOCKHOLM

Q-GRUPPEN

SIGNALISTEN

SVEASKOG

Trona
Patentrådgivning AB

WALLFAST

RAMBOLL

Sjukhusläkarna
FÖR UNDERSTÖDSFONDEN SAMT
WENNERSTRÖMS DONATIONSFOND

Svenska kyrkan
ENSKEDE-ÅRSTA FÖRSAMLING

Trophil

WENANDERS

MÄNNISKORÄTTSS.
ADVOKATERNA

Stockholms Kooperativa
BOSTADSFÖRENING

Skarpnäcks
Gården
H-huset

Svenska kyrkan
GUSTAVSBERG-INGARÖ

TURLOCKS
MÅLERI

YTTEC
SLIPAR LAGAR BETONGGOLV

netlight

SKÅVSJÖHOLM
konferens & möten

SKEPPSBRON
SKATT
TAXAND

Svenska kyrkan
SOFIA FÖRSAMLING

tryggsam

norrenergi

Sorundahallarna

SK
SJÖKVIST & KONRADSSON
RÖRINSTALLATIONER AB

Svenska kyrkan
VANTÖRS FÖRSAMLING

TYRÉNS

NYFORS

RAMIRENT

SPARTOI AB

SB
Svenska Bostäder

Tysk-Svenska Handelskammaren
Deutsch-Schwedische Handelskammer

nytuda

RETURPACK
pantamera.nu

Spoon

SVENSKT NÄRINGSLIV
CONFEDERATION OF SWEDISH ENTERPRISE

vesterlins

OSCARS
TEATERN

RIVAL

sg
Sportsground

Swedfund

VISION

ParaCom AB

RÅDEK

STAGEFRIGHT
STAGEHANDS & MEDICS

Swegon

VPD

Parkman
Det personliga parkeringsbolaget

SAHRA

Stavdal

Sympa

VårOmtanke

perida

SAMTRANS

STC INTERFINANS

VVABO
Vintervikens Installation AB

playground

Sandart&Partners

stegen.

SYSTEM
BOLAGET

VÄDURENTIO AB
SEHUC AB

precio
fishbone

SBAB!

Stockholms Bulkhamn

Teknik
Isolering

preem

SECURITAS

Stockholmshem

The & Partnership

Development

seko
SERVICE- OCH
KOMMUNIKATIONSFAKETT

STOCKHOLM
RELINING

TL BYGG

värmex

Propeller Trim
SERVICE & FÖRSÄLNING

SHIS Bostäder

SVALNER

WALLENSTAM

EMIRALANTE

INGRID MALMÉN, JAZZSÅNGERSKA:

”Det finns ju jättemånga olika ljud med rösten”

Med tredje skivan *Tidvatten* låter jazzsångerskan Ingrid Malmén rösten verkligen vara ett instrument. Mitt i musiken. Där även andetag blir musikaliska. Och har sin plats.

MUSIK Det började med att Ingrid Malméns sånglärare i gymnasiet sa till henne att ”du är inte bara sångare, du är också musiker”.

– För det handlar om så

mycket mer än att stå framme på scen och sjunga melodi och text, det handlar också om att hela tiden vara med i musiken och vara delaktig.

Men en gedigen utbildning i jazzsång – bland annat kandidatexamen från både Kungliga Musikhögskolan och Stockholm och i Trondheim – så är Ingrid Malméns röst inte bara en bärare av berättelsen i texterna, utan också ett instrument

i ensemblen.

– Jag har jobbat jättemycket med att få in musiken jag spelar i kroppen och i mina öron. Så därför blir det väldigt naturligt för mig att, om jag sjunger melodin, frångå den ett tag och gå in i musiken och sen komma tillbaka. Att jag hör och rör mig genom alltihopa.

HON BERÄTTAR ATT det hänt mycket inom jazzsången de

senaste tio åren. Hon undervisar nu själv på folkhögskola och det händer att sångeleverna tar ett scatsolo ”som om det inte vore nåt konstigt”.

– Men när jag började min karriär så var det absolut inte lika vanligt att hålla på på det sättet och sola.

På första låten ”Pelare” på nya skivan *Tidvatten*, hennes tredje, är det just rösten, och andningen, som inleder låten, sätter rytmen och svänget. Hon nämner jazzsångerskan Lindha Kallerdahl som en inspiration, och frijazz och avantgardejazz och dess behövlighet att gå före och inspirera och utveckla poplärmusiken.

– Jag tycker det är jättekul att försöka utmana normer och vad man brukar göra och vad man kan göra. Det finns ju jättemånga olika ljud med rösten. Det finns ljud vi är vana att höra, att prata med varandra, om nån hojtar över gatan eller att man gråter och är ledsen. Det är ljud vi har kopplingar till.

OM MANSOM sångerska går utanför det kan det bli väldigt känsligt ganska fort.

– Folk blir lite osäkra och man förknippar det med galenskap om man pratar osammanhängande eller låter konstigt med sin andning. Det kan vara ganska stressande för den som lyssnar på musiken. Det tycker jag är jättespännande att vara i och ta in lite smågrejer från det där.

När hon skriver texterna – hon har bland annat jämförts med Beppe Wolgers – tänker hon rytm, vokaler och konsonanter och stavelser, hur det sjungna låter.

– Jag vill gärna att det ska vara lugnt kring texterna så att de får höras.

ULF STOLT

Ingrid Malmén med band spelar på Jazz i Kärrtorp 15 december.

”Ett kort hemlöst juldrama”, skapad av Situation Sthlms säljare Terese Lundberg, visas under stans schysstaste julmarknad. Under föreställningen, som handlar om att vara hemlös under julen, framförs även en låt av bandet ”Dom Fläckfria”. Marknaden ”Schysst jul” arrangeras av Svalorna Latinamerika den 2-3 december på ABF-huset. Här finns allt från egen-tillverkade kläder till rättvisemärkta och ekologiska kryddor.

HÄTTE STIWENIUS

Hätte Stiwenius – en av Sthlms pärlor

BOK När fotograf Hätte Stiwenius dog 2007 lämnade han bland annat efter sig 24 flyttkartonger med negativ och bildmaterial.

Det är ur det bildmaterialet som Greger Ulf Nilson och Charlie Drevstam – de förvaltar Hätte Stiwenius bildarkiv – har curerat utställningen ”Sthlms Pärlor!” som öppnade på Stadsmuseet i november och fotoboken med samma namn som nu kommer.

Med sin kamera fångade Hätte Stiwenius bilder av punken, Stockholm, förorten, människor och tiden – fotografierna är från perioden 1978-1987 –

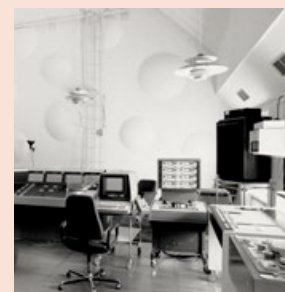
med en unik blick, närhet och nyfikenhet.

Hätte Stiwenius samarbetade med tidningarna ETC och Schlager och ställde ut sina bilder ett fåtal gånger medan han levde, bland annat vid en utställning med svenska konstnärer i Houston, Texas 1988.

2021 visades 17 av hans kontaktkartor med fokus på musik på restaurang Riche. Utställningen och boken *Sthlms Pärlor!* är första gången hans bilder visas i ett större sammanhang.

ULF STOLT

Release för boken *Sthlms Pärlor!* 2 december på Stadsmuseet.

EMS

Elektronmusikstudion från sextioalet till nu

UTSTÄLLNING En serie binära tal som skickas till en omvandlare, som omvandlar talen till spänningar som går in till en bandspelare. ”Och då har vi alltså komponerat toner”, förklarar Elektronmusikstudions första chef, Knut Wiggen, för Aktuells reporter i ett inslag från 1963.

Sverige – ansett som ett av världens modernaste länder – satsar vid den tiden flera miljoner på att bygga studio för ljudkonst och elektroakustisk musik. Vilket gör att Sverige ganska snabbt blir en central plats för den mer radikala konstscenen i Europa.

I sextio år har Elektronmusikstudion varit öppen dygnet runt och tonsättare har skapat allt från ljudkonst till elektroakustisk musik till modern dansmusik. Studion har en av världens bäst bevarade och fungerade Buchla-syntar.

Utställningen på Scenkonstmuseet som öppnar 1 december visar bland annat delar av den ursprungliga studion, man kan uppleva dagens studio i VR och det finns möjlighet att själv skapa. Samt musik av över 30 medverkande konstnärer.

ULF STOLT

25

procent fler ansökande till 2024 års Vårsalong på Liljevalchs. När de inskickade bidragen räknats stannade man på 4 974 ansökningar. Den uppåtgående trenden från 2021 och 2023 håller därmed i sig.

UJE BRANDELIUS I ETT KÄNSLIGT LÄGE

RADIO I sex avsnitt av nya säsongen av Känsligt läge i P1, lett av Uje Brandelius, handlar det om minnet – vad, hur och varför man minns.

Vi får bland annat möta trebarnsmamman Ulrika som diagnostiserades med Alzheimer

när hon var 44 år och Lennart som inte kom ihåg sitt tidigare liv när han vaknade upp ur medvetslösheten.

– Vad, hur och varför människor minns är nånting jag tänkt mycket på senaste åren. Dels för

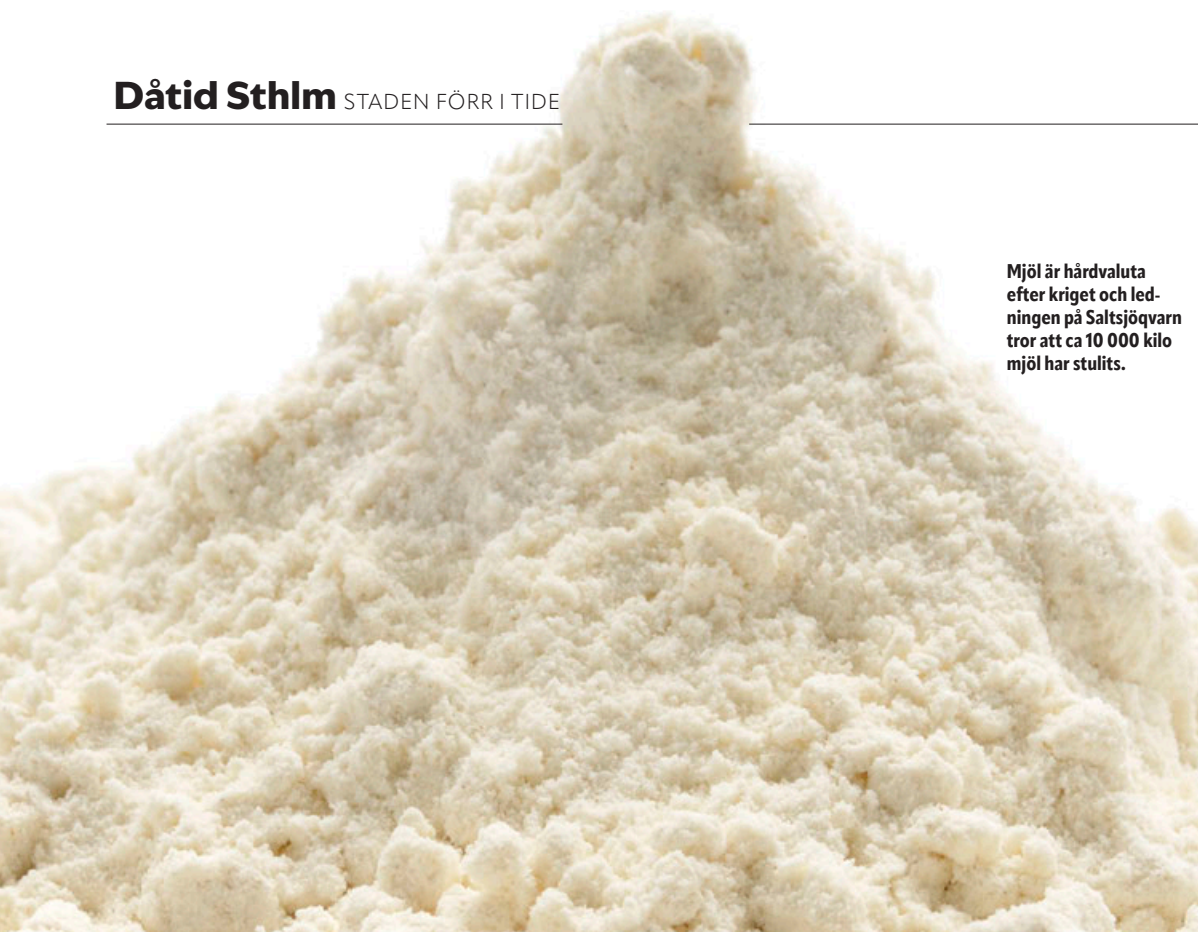
att jag är femtiotvå år och förmodligen har fler minnen bakom än framför mig, dels för att jag fått diagnosen Parkinsons sjukdom som i sämsta fall kommer att påverka mitt minne, berättar Uje Brandelius.

Under arbetet med programmen har han förstått hur stor makt minnet har över hur vi mår.

– Det är väl därför hjärnan är sysselsatt dygnet runt med att sortera, värdera och frisera våra minnen.

ULF STOLT

Mjöl är hårdvaluta efter kriget och ledningen på Saltsjöqvarn tror att ca 10 000 kilo mjöl har stulits.

hittills har bara stöld av 750 kilo mjöl kunnat bevisas. Två chaufförer har avskedats och flera bagare kommer att åtalas.

Eyvind Johnsons bok *Strändernas svall* ges ut i ny upplaga och trycks nu i det sextonde tusendet.

Strömavbrott på stora delar av Södermalm: gatubelysningen släcks, spårvagnar stannar, nätanslutna radioapparater tystnar. Strömavbrottet varade ungefär en timma. Stor trafikpåverkan i hela staden under kvällen som följde.

Kapten Frithjof Trulsson åtalas inför krigsrätt för att han under kriget, han tjänstgjorde vid Svea Livgarde, lämnade uppgifter till tyska legationen rörande sammansättningen av vissa svenska förband. Han har erkänt.

Lång kö utanför butiken redan klockan sex på morgonen då ett parti nylonstrumpor ska säljas i en affär på Västerlånggatan 18.

Halvkupong G 464 till inköpskort K 9 är den som gäller vid inköp av extra fläsk till jul.

Priset på mjölk, socker och smör stiger 1 januari.

Renhållningsverket har sandningsberedskap från klockan 19.00 varje dag. Vid senaste blixthalkan förbrukade man 217 kubikmeter sand och 100 man sattes in och jobbade till fyra på morgonen.

ULF STOLT

December 1946. Torpedvagnar, halvkuponger och snöskottning.

EXTRA GODSFLYGPLAN avgår från Stockholm till Frankfurt am Main, det kommer även att kunna ta med gåvopaket.

Inflyttade personer utgör 65 % av Stockholms befolkning. De har i lika delar flyttat från landsbygden som från mindre städer runtomkring Stockholm.

Major Åke Arvidsson Falk skjuter sin fru med sex skott i deras bostad på Eriksbergsgatan 1 medan hon talar i telefon med

sin svärmor. Efteråt tar han en taxi till Johannes polisstation och erkänner dådet. Meningen var att han skulle ta sitt liv efteråt, men alla kulor i pistolen var avskjutna.

Eolshällshemmet är ett av flera barnhem som Socialstyrelsen undersöker då det framkommit att det förekommer både kroppslig och psykisk misshandel där. Bland annat har en femårig pojke isolerats flera dygn.

En torpedvagn av aluminium säljs på annons i Dagens Nyheter.

Nu kan man skicka postpaket till alla länder i Europa och till samtliga tyska zoner. Maxvikt 20 kilo till ett porto av 11 kronor.

Restaurant Ritus på Karduanmakargatan 4 serverar dagligen judiska specialrätter, kosher.

OMFATTANDE mjölstölder vid Saltsjöqvarn. Ledning tror det rör sig om 10 000 kilo, men

1969 TV 2 börjar sända program. Kanalklyvningen, som det kallades, krävde en ny antenn och att äldre tv-apparater installerade en adapter som omvandlade UHF till VHF5.

1290 Magnus Ladulås avlider på Näs slott på Visingsö. Hans kropp förs till Stockholm och begravs i Riddarholmskyrkan. Han efterträds av sin son Birger, sonson till Birger Jarl.

1864 Första numret av Dagens Nyheter ges ut. Enligt grundaren Rudolf Wall ska namnet avslutas med en punkt då det är att anse som en fullständig, avslutad mening.

Magnus Ladulås

Ur arkivet: # 289, dec. 2021

För första gången på 38 år har Situation Sthlms säljare **Bo Hellenfors** satt en nyckel i en lägenhetsdörr med eget namn på. **Amanda Pesikan** långfilmsdebuterar med en dokumentär om **Tensta Gospel Choir**, var tjugonde drogtest på ett på en svensk arbetsplats är positivt och det finns 150 000 ljuspunkter i Stockholm för trygghets skull. Ljusinstallationen **Syzygy** rör sig på cykel genom stan under Nobelveckan, samtida pepparkakskonst på ArkDes, **Nisse Hallberg** spelar "Tomten är ensam" på Scalateatern klockan 15.00 på julafton, **Maria Trolle** gör årets julfrimärken och **Galleri 4** på Kulturhuset byggs om till väntrum inför "Väntrum".

SBAB!

Du har precis
investerat med
god avkastning*

*Förutom fantastisk läsning bidrar du till att förbättra ekonomin för några av de 33 000 människor som lever i hemlöshet i Sverige idag. Det gör vi med.

PÅ HÖRNET

En Stockholmare
mitt i steget

**MUHAMMAD TAGHABONI I
HÖRNET AV ROSTERIGRÄND/
LILJEHOLMSVÄGEN**

”Jag älskar
hösten”

**Du är verkligen klädd för
hösten?**

– Ja. Jag älskar hösten, det är min favoritårstid. Jag brukar ta bilder också med telefonen och lägga upp på Instagram, skickar lite till vänner. Det är uppskattat.

Vart är du på väg?

– Jag är på väg till jobbet som behandlingsassistent, jag promenerar alltid fram och tillbaka. Det tar en timma och en kvart att gå från där jag bor i Nybohov, enkel väg, så det är bra vardagsmotion. Jag har jobbat i tjugo år som behandlingsassistent.

TEXT **ULF STOLT**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

Muhammad Taghaboni får två och en halv timmas vardagsmotion till och från jobbet varje arbetsdag.

BANDY PÅ ZINKEN

fredag 1/12 kl 19, Hammarby IF – Västerås SK

lördag 16/12 kl 15, Hammarby IF – Frillesås BK

annandagen 26/12 kl 15, Hammarby IF – IK Sirius

torsdag 28/12 kl 19, Hammarby IF – Gripen/Trollhättan

biljetter

DON GIOVANNI

Premiär 15 december

Förförda
FÖRBANNADE
förenade

MOZARTKLASSIKER I NY TAPPNING

MUSIK *Wolfgang Amadeus Mozart*

TEXT *Lorenzo da Ponte*

DIRIGENT *Nil Venditti*

REGIKONCEPT *Michael Cavanagh*

MEDREGISSÖR *Mårten Forslund*

OPERAN.SE

OPERAN